

ЧИТАТИ – ЩОБ ЗНАТИ, ЗНАТИ – ЩОБ ПЕРЕМАГАТИ!

У К Р А Ї Н И

Військо

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДРУКОВАНИЙ ОРГАН МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ВОЛЯ СИЛЬНІША ЗА ТІЛО

с. 4

Другі Національні «Ігри Нескорених» 2018 року стали фінальним етапом відбору до нашої збірної, яка у жовтні представить Україну на міжнародних змаганнях Invictus Games в австралійському Сіднеї

«ХИЖАК» ДЛЯ
АТОВЦІВ

с.36

ХАРЧУВАННЯ
ПО-НОВОМУ

с.12

ЦЕРКОВНЕ
ПИТАННЯ

с.46

ХІ МІЖНАРОДНИЙ АВІАКОСМІЧНИЙ САЛОН **АВІАСВІТ-ХХІ**

9–12
ЖОВТНЯ
2018

Генеральний
інформаційний партнер:

Технічний партнер:

МІЖНАРОДНИЙ ВИСТАВКОВИЙ ЦЕНТР
Україна, м. Київ, Броварський пр-т, 15
станція метро "Лівобережна"

☎ +38 (044) 201-11-63

✉ fire@iec-expo.com.ua

www.iec-expo.com.ua

ЗМІСТ

2 | АКЦЕНТИ

4 | ВІД ТОРОНТО ДО СІДНЕЯ

Воля сильніша за тіло

12 | РЕФОРМА ЗБРОЙНИХ СИЛ

Харчування по-новому:
бограч, лобіо, ризотто

18 | ПОБРАТИМИ

Залізничні війська повертаються!

24 | ПАРАДОКСИ ДОНБАСУ

Авдіївка руйнує стереотипи

28 | ГІБРИДНА ВІЙНА

Дитинство на мінному полі

34 | ХОРОБРІ СЕРЦЯ

«Ейс Вентура» проти
російських безпілотників

36 | ЖИТТЯ ПІСЛЯ ВІЙНИ

«Хижак» для атовців

42 | ВОЛОНТЕРИ

Точка небайдужості

46 | ЦЕРКОВНЕ ПИТАННЯ

Москва нам – не мати,
а невдячна донька

50 | ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД

Фінські та хорватські уроки
для України

54 | ПАМ'ЯТАЄМО-ПЕРЕМАГАЄМО

Миколина сотня

57 | НІКОЛИ ЗНОВУ

Терор червоного кольору

60 | СМІЄМОСЯ, БО СМІЄМО

Інавгурація по-російськи = коронація

64 | ПРАВДИВЕ СЛОВО – НАША ЗБРОЯ!

«Найкращий вірш
ще ходить на свободі...»

4 | ВОЛЯ СИЛЬНІША ЗА ТІЛО

18 | ЗАЛІЗНИЧНІ ВІЙСЬКА ПОВЕРТАЮТЬСЯ!

57 | ТЕРОР ЧЕРВОНОГО КОЛЬОРУ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДРУКОВАНИЙ ОРГАН МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Засновник:

Міністерство оборони
України

Адреса редакції:

01015, м. Київ, вул. Московська,
45/1, корпус 33

Телефони редакції:

(044) 280-60-28, 280-60-45
mail: viysko2012@ukr.net

Електронна версія:

<http://www.viysko.com.ua/>
© «Військо України», 2014

Підписано до друку:

18.05.2018 р.
Наклад: 2500

Віддруковано:

ТОВ «Ландпрес»
Передплатний індекс: 74101
Передплату можна оформити
в усіх поштових відділеннях
зв'язку

Свідоцтво про державну реєстрацію:

КВ № 827 від 12.07.1994 р.

Головний редактор:

Валентин БУРЯЧЕНКО

Заступник головного

редактора:
Андрій МИРОНЧУК

Відповідальний секретар:

Вячеслав ПЕТРОВСЬКИЙ

Начальники відділів:

Олександр БІРЧЕНКО,
Ігор ПАРУБСЬКИЙ,
Олександр ВАСИЛЬЧЕНКО

Спеціальні кореспонденти:

Сергій БАСАРАБ,
Олег СУШИНСЬКИЙ,
Галина ЖОЛТІКОВА,
Олег ЯНОВСЬКИЙ-ШПАК

Кореспонденти:

Валерія СОКОЛІК,
Валерій ВОРОНЧУК,
Олександр ПАНЮКОВ,
Дарія МАРКЕВИЧ

Літературний редактор:

Олена ПОЛЯНСЬКА

Редакція не несе відповідальності за зміст повідомлень інформагентств і може друкувати статті, не поділяючи поглядів автора. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій. Роботи (фотознімки, статті, малюнки, тексти та інші матеріали), які прийшли на адресу редакції, не рецензуються і не повертаються. Передрук матеріалів чи будь-яке інше їх використання можливе лише з письмового дозволу редакції. При використанні матеріалів посилання на журнал «Військо України» обов'язкове. За зміст реклами відповідальність несе рекламодавець.

ПІДТРИМКА ПОЗИЦІЇ УКРАЇНИ

Під час робочої поїздки до Німеччини Президент України Петро Порошенко обговорив із Канцлером Німеччини Ангелою Меркель та Президентом Франції Еммануелем Макроном «дорожню карту» імплементації Мінських домовленостей та залучення миротворців ООН.

— Практика показує, що безпековий компонент цих домовленостей неможливо виконати без повноцінної миротворчої місії на окупованому українському Донбасі, — зазначив П. Порошенко.

За словами глави держави, лідери Франції та Німеччини отримали докладну інформацію про ситуацію на Донбасі, і сторони обговорили гуманітарний компонент, включно із питанням заручників яких тримають на окупованій території, серед них і українських військовослужбовців та політичних в'язнів, які перебувають у тюрмах Росії.

Президент повідомив, що обговорював з лідерами Франції та Німеччини також питання деокупації Криму.

Окрім цього, політика санкцій ретельно обговорювалась з Президентом Європейської Ради Дональдом Туском. За словами

Петра Порошенка, санкції мають бути продовжені і запровадженні ще й додаткові, особливо для тих, хто брав участь у організації і проведенні незаконних виборів президента Російської Федерації у Криму. Глава Української держави також детально обговорив з паном Туском підготовку, порядок денний, дату і кроки, які необхідно здійснити для проведення саміту Україна — ЄС. Лідери домовилися провести наступний 20-й саміт Україна — Європейський Союз влітку 2018 року у Брюсселі.

Також П. Порошенко проінформував Президента Європейської Ради про ситуацію на Донбасі, хід операції Об'єднаних сил та останні факти порушення російською стороною Мінських домовленостей. Сторони обговорили і хід імплементації реформ в Україні. Йшлося, зокрема, про створення антикорупційного суду, реформування системи національної безпеки, виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, а також про шляхи посилення допомоги з боку Євросоюзу.

Коментуючи підсумки робочого візиту до Німеччини, Петро Порошенко зазначив, що він та український уряд, керівництво НАК «Нафтогаз» роблять все можливе, щоб донести до наших іноземних партнерів об'єктивну картину і не дати Росії використовувати «Північний потік-2» як елемент гібридної агресії не лише проти України, а проти всієї Європи.

У цьому контексті Президент наголосив, що цей проект містить надзвичайно велику небезпеку.

— Небезпеку не тільки для України, і не тільки фінансову. Це — небезпека геостратегічна і оборонна. І газотранспортна система України є одним з елементів стримування агресора, — зазначив Президент України Петро Порошенко.

COMBINED RESOLVE X

На міжнародних військових навчаннях Combined Resolve X, в яких брали участь близько 3700 військовослужбовців із 13 країн — членів НАТО та партнерів Альянсу, українські військові з 79-ї окремої десантно-штурмової бригади та танкового взводу 14-ї окремої механізованої бригади продемонстрували високий рівень підготовки та отримали високу оцінку від керівництва навчань. Головна мета навчань полягає у розвитку співпраці та сумісності

підрозділів армій країн Альянсу та їхніх партнерів.

В активній фазі навчань зведений підрозділ Збройних Сил України входив до складу сил OPFOR. Їхню основу становив багатонаціональний батальйон під командуванням представників Збройних сил США. Разом з нашими хлопцями «воювали» латвійські, румунські та словенські військові. Протилежну сторону BLUEFOR представляли підрозділи Збройних сил Албанії, Болгарії, Грузії, Польщі та США.

Український зведений підрозділ під час активної фази навчань

АМБІТНИЙ ПРОЕКТ

Під час інспектування арсеналу зберігання боєприпасів у Хмельницькій області Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак зазначив, що є всі можливості створити на базі арсеналів Збройних Сил України виробничі потужності, спеціально призначені для виробництва боєприпасів шляхом їхнього складання.

За словами очільника оборонного відомства, такий механізм дозволить сконцентрувати процеси виробництва, ремонту та зберігання боєприпасів в одному місці. Це створює безпечніші умови для населення та значно здешевлює логістичну складову.

Також Міністр оборони перевіряв умови зберігання боєприпасів, стан виконання завдань щодо посилення системи охорони, пожежної безпеки, а також інших заходів, визначених як пріоритетні в процесі модернізації функціонування системи військових арсеналів та виконання заходів щодо початку спорудження низки сучасних залізобетонних сховищ для зберігання боєприпасів та ракет.

– Завдання, яке стоїть перед нами, відповідальне, непросте, але цілком виконуване. Українцям вар-

здійснював багатокілометрові марші, атакував сили противника з ходу, організовував засідки для ворожих конвоїв, вів танкові бої, обороняв стратегічні висоти та населені пункти, а також здійснив рейд у тил противника.

– За результатами цих навчань ми почули численні позитивні відгуки від наших партнерів щодо дій українських підрозділів. І це вкотре доводить той факт, що українська армія – одна з найбільш боєздатних у світі! – наголосив Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак.

то знати, що ту роботу, яку ми зараз розпочали, в таких масштабах і обсягах в державі ще ніхто не робив. Адже ми будуємо сховища, які не лише надійно захищені від ураження вогневидами засобами противника, вони передбачають облаштування сучасними автоматичними системами охорони, сповіщення й пожежогасіння, – наголосив Степан Полторак.

В Україні 2018 року планується збудувати 15 таких сховищ на трьох військових арсеналах. Вже розроблено відповідну технічну документацію, проведено тендерні процедури, а з травня розпочнуться необхідні будівельні роботи.

Також глава оборонного відомства повідомив, що цей фінансовий ресурс дозволяє розпочати створення 2018 року сучасного арсеналу, проект якого враховує всі можливі та існуючі безпекові виклики і загрози.

ЖИТЛО ДЛЯ КОНТРАКТНИКІВ

У Збройних Силах України триває будівництво гуртожитків для військовослужбовців-контрактників – 184 житлових комплексів для розміщення 23 тисяч військовослужбовців військової служби за контрактом.

Будівництво розпочалося на територіях військових містечок майже по всій території України – в 21 області. Вже розпочато роботи на 25 будівельних майданчиках, а до кінця травня планується завершити процес проведення закупівель послуг на будівництво казарм поліпшеного планування ще на 25 будівельних майданчиків. На реалізацію проекту з будівництва житлових комплексів для військовослужбовців-контрактників передбачено фінансовий ресурс у сумі 2,6 млрд грн – 1 млрд грн за спеціальним фондом, а 1,6 млрд грн – за загальним фондом.

ВІЙСЬКОВА КАФЕДРА НА СХОДІ УКРАЇНИ

На початку травня в Маріуполі, на базі Приазовського державного технічного університету розпочала свою роботу перша і єдина розташована на Сході України військова кафедра, яка буде готувати офіцерів запасу – командирів взводів, автомобілістів та психологів.

За словами завідувача кафедри військової підготовки полковника запасу Володимира Зіміна, перший набір становлять 150 абітурієнтів. Слухачем кафедри може стати студент будь-якого вишу, який розта-

шованого в межах області. Навчання будуть проводитися по суботах. За потреби заняття будуть проводити на базі частин військового гарнізону Маріуполя.

– Кандидати на зарахування мають мати відмінне здоров'я і психологічний стан. Це два основні аспекти, яким ми приділятиме прискіпливу увагу. Адже ми не можемо довірити зброю і захист держави слабкодухій й фізично невитривалій людині, – зазначив Володимир Зімін.

**ВОЛЯ
СИЛЬНІША**

12 травня Київ прийняв другі національні «Ігри нескорених» 2018 року. Ці змагання стали фінальним етапом відбору до нашої збірної, яка в жовтні представить Україну на міжнародних змаганнях Invictus Games в австралійському Сіднеї

Цього року в національних іграх змагалися 175 учасників з 23 регіонів нашої держави. Вони представляють Збройні Сили України, Національну гвардію, Національну поліцію, Державну прикордонну Службу та Службу безпеки України, добровольчі підрозділи та ветеранство. Загалом 2018 року на участь у відборі в збірну зареєструвались 355 кандидатів з усієї України. Це – вдвічі більше, ніж 2017-го.

Перед останнім етапом відбору, в березні, учасники пройшли спортивні тестування у Львові, Одесі та Києві, де знайомилися з програмою змагань і пробували себе в різних видах спорту.

Подія 12 травня – це повноцінні змагання, результат яких впливатиме на кінцевий відбір. Військовослужбовці та ветерани з обмеженими фізичними можливостями, які зазнали поранень під час виконання бойових завдань у зоні АТО, змагалися за 60 медалей у восьми спортивних дисциплінах: бігу на дистанції у 100, 400 та 1500 метрів, стрибках у довжину, штовханні ядра, велоспорті на шосе, веслуванні на тренажерах, стрільбі з лука, пауерліфтингу та плаванні.

За результатами змагань, які оцінювались за категорією складності поранень учасників – від легких до важких (ISD, ISC, ISB, ISA) – у збірну України 1 червня будуть відібрані 15 кращих спортсменів.

Цьогорічні національні «Ігри нескорених» переросли зі змагань у рух, який об'єднав тисячі людей по всій Україні. Багато хто з ветеранів та військовослужбовців приїхав до Києва навіть не заради перемоги, а щоб зустрітися із бойовими побратимами та провести день у колі друзів та однодумців.

Коли спілкуєшся з учасниками змагань, стає зрозуміло, що наші герої не вважають один одного суперниками. Хлопці кажуть: вони – «один кулак», в який

ЗА ТІЛО

їх об'єднала боротьба за волю України.

Водночас теплу і дружню атмосферу для своїх героїв створили вболівальники. На трибунах хлопців підтримували дружини, діти, товариші. Кожен виступ спортсменів супроводжувався оплесками та оваціями.

Спеціально для гостей змагань на території стадіону «Піонер» організатори облаштували спортив-

но-розважальні майданчики, де всі охочі могли спробувати свої сили у кросфіті або зіграти з досвідченими спортсменами збірної України на «Іграх нескорених» 2017 року у волейбол сидячи.

12 травня в церемонії нагородження переможців національного етапу змагань брав участь Президент України Петро Порошенко. Разом із призерами Invictus Games 2017 в Торонто

Катериною Михайловою та Олександром Писаренком він привітав їх та вручив медалі. У зверненні до учасників змагань Петро Порошенко відзначив незламний дух українських воїнів та оголосив про створення нової системи медичної реабілітації для українських військовослужбовців і ветеранів. Відповідний указ глава держави підписав безпосередньо на церемонії нагородження.

У вересні 2017 року національна збірна України вперше взяла участь у масштабних міжнародних змаганнях для поранених військових та ветеранів Invictus Games і відразу здобула 14 медалей. Захід у канадському місті Торонто неабияк зацікавив суспільство. За перебігом змагань кожного дня спостерігали мільйони українців.

Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак привітав учасників із завершальним етапом відбору до національної збірної: «Шановні учасники змагань! Ви вкотре доводите, що дійсно нескорені! Переконалий, ви гідно представите нашу країну на іграх у Австралії! Вболіватиму за кожного представника національної збірної!»

Родом з Амвросіївки Донецької області. З 2013 року служив у 25-й окремій Дніпропетровській повітряно-десантній бригаді, бійці якої одні з перших вирушили захищати Україну на Донбас. Артем пройшов кілька гарячих точок зони АТО: Слов'янськ, Ямпіль, Красний Лиман, Дебальцеве. 12 серпня 2014 року в запеклому бою з ворогом під Вуглегірськом зазнав контузії та поранення. Осколок 120-мм міни пошкодив воїну ногу і стопу. Лікувався в Україні та Литві, пройшов тривалу реабілітацію. Завдяки своїй незламній волі молодший сержант подолав труднощі. Для 24-річного Артема Лукашука це другий відбір на «Ігри нескорених».

– Лікарі мені неодноразово говорили, що не зможу ходити.

Я ніяковів, коли люди у транспорті поступалися мені місцем, бо ходив на милицях. Однак вірив у краще, прагнув повернутися в спорт, грати у футбол, мріяв стати на ноги. Я – не здався і переміг. У Черкасах, де нині проживаю, щодня тренуюсь із видатним параолімпійським чемпіоном Антоном Скачком. Нині подолав стометрівку за 11.8 секунд. Це – один із кращих результатів, – розповів Артем Лукашук. – Минулого року був серед резервістів нашої збірної у Торонто. Взяв участь у змаганнях

«Ігри нескорених» засновані спадкоємцем британського престолу принцом Уельським Гаррі, який колись сам був військовим. Вперше вони відбулися 2014 року в Лондоні, другі ігри – у 2016-му в американському Орlando, треті – минулого року в Торонто. Призначення Invictus Games – це відновлення і повернення бійців через спорт до повноцінного життя після поранень та психологічних потрясінь

Артем ЛУКАШУК, учасник змагань з бігу

з волейболу сидячи. До нашої команди, крім резервістів з України, увійшли хлопці з Румунії, Данії та США. Ми перемогли у кількох поєдинках, втім поступилися американським чемпіонам. Тоді нас вітав сам принц Гаррі. На іграх у Торонто панувала незабутня атмосфера.

**Юрій ДМИТРЕНКО,
учасник змагань з веслування на тренажерах
та стрибках у довжину**

У зону бойових дій Юрій поїхав добровольцем. Воював у складі окремого розвідувального батальйону. Одного березневого дня 2016 року поблизу Гнутового на Маріупольському напрямку українські розвідники потрапили у ворожу засідку. На допомогу бойовим побратимам підійшла група прикриття разом з розвідником-кулеметником Дмитренком. Під зливою куль хлопці врятували своїх поранених товаришів. На жаль, під час того бойового завдання Юрій підірвався на ворожій піхотній міні й залишився без лівої ноги, але не втратив жаги до життя... Сьогодні він працює у Департаменті патрульної поліції в Києві. Юрій – усміхнений, жартівливий, займається греблею, їздить на велосипеді і, звичайно, мріє про Сідней.

– Не дозволяв собі розслабитися після поранення. Відновитися допоміг кросфіт. Відвідував тренажерний зал ще навіть без протеза. На митингах застрибував у таксі та їхав на тренування. Інколи люди, які бачили мене на біговій доріжці, дивувалися, як хлопець

на протезі повноцінно біжить поруч із ними або на тренажерах качається. Я не опускав рук, адже маю за правило: «Щоб стати на ноги, в прямому й переносному сенсі, треба припинити себе жаліти». Нині своїми результатами я задоволений, – каже розвідник. – Я був резервістом у Торонто. Ці спогади залишаться на все життя. Канада – країна з чудовими людьми, які по-особливому ставляться до військових. До нас, українців, підходили прості канадці і говорили: «Дякуємо Вам за службу! Ви – мужні воїни, які зупинили агресора і стали на захист своєї країни, Європи та демократії в усьому цивілізованому світі!» Така підтримка зміцнювала наш дух і додавала впевненості. Сподіваюся, що Австралія також буде привітною, і ми здобудемо там не одну перемогу.

До речі, 12 травня Юрій Дмитренко виборов 4 медалі. Йому підкорилося «золото» у штовханні ядра та стрибках у довжину, «срібло» – у веслуванні на 1 хвилину, а бронзову нагороду отримав за веслування на 4 хвилини.

Цього року в «Іграх нескорених» візьмуть участь представники 18 країн – Афганістану, Австралії, Канади, Данії, Естонії, Франції, Грузії, Німеччини, Іраку, Італії, Йорданії, Нідерландів, Нової Зеландії, Польщі, Румунії, України, Великобританії та США.

Учасники «Ігор нескорених» 2018 року змагатимуться в таких дисциплінах: стрільба з лука, атлетика, веслування на тренажерах, екстремальне керування від Jaguar Land Rover, пауерліфтинг, велоспорт на шосе, регата, вітрильний спорт, волейбол сидячи, плавання, баскетбол у візках, регбі у візках.

**Євген КУРІЄВИЧ,
учасник змагань
у штовханні ядра**

Представник підрозділу Національної поліції України. У 2014 році Євген був поранений під час виконання службових обов'язків. Зараз Євген на пенсії та має інвалідність. Саме заняття спортом допомогли йому не занепасти духом, а Invictus Games стали хорошою можливістю перевірити власні сили.

Євген Курієвич показав відмінний результат у штовханні ядра та виборов золоту медаль. Ця перемога дає спортсмену шанс стати одним із 15 членів збірної та представляти Україну на «Іграх нескорених» у Сіднеї.

Руслан ФРІЗІН, учасник змагань з пауерліфтингу

На другі змагання національного етапу – «Ігор Нескорених» приїхав і колишній воїн 53-ї окремої механізованої бригади сержант Руслан Фрізін. Коли призивався добровольцем до війська, палкий український патріот обрав одну з найважчих професій – став сапером. На його особистому рахунку не одна сотня бойових розмінувань. На обпаленому війною Донбасі чоловік пройшов довгий і тернистий шлях воїна, із честю відповідаючи на виклики долі...

Під час одного із завдань поблизу Майорська Руслан підірвався на російській міні... Медикам вдалося врятувати відважному українському воїну лише одну ногу... Однак навіть після цього Руслан не втратив сили духу, залишився оптимістом й твердо вірить у перемогу українців над агресором.

– Сьогодні спорт – це моє життя. До змагань готувався наполегливо. Через день відвідую спортивний зал. Також тренувався на параолімпійській базі в Карпатах. Участь у змаганнях серед поранених воїнів братиму вперше, – говорить учасник бойових дій. – У мене достатньо кваліфікованих «суперників». Кожен здатний показати високий результат. Такі заходи надзвичайно важливі, адже дають зрозуміти, що життя після війни не закінчується. Ми маємо показати постраждалим людям, які залишилися без кінцівок чи зазнали серйозних травм, що не можна втрачати надію на успіх. Треба продовжувати жити, показувати, чого ми варті, і демонструвати, що наш український дух ніхто не зламає...

Василь КОХАН, учасник змагань у стрільбі з лука

Підполковник Василь Кохан на відбірних змаганнях представляв Національну академію сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Він – учасник бойових дій на Сході України. Офіцер має багатий бойовий досвід, яким сьогодні ділиться з курсантами у Львові. Його фронтова історія також гідна поваги. У складі прославленої 80-ї окремої аеромобільної бригади Василь Федорович воював під Металістом, Веселою Горою, Щастям та іншими населеними пунктами на Луганщині. 14 жовтня 2014 року офіцер очолив пошуково-розвідувальну операцію в районі 32-го блокпоста на Бахмутській трасі. Переважаючі сили противника штурмували позицію, оточивши наших захисників. Дві ворожі протитанкові керовані ракети влучили в український БТР, в якому перебував Кохан із розвідниками. Від вибухової хвилі офіцер-десантник зазнав численних травм та забоїв тіла. На щастя, його життя врятував бронежилет і, як вважає Василь – Свята Покрова... Того дня в запеклому бою з окупантами українцям вдалося прорвати вороже кільце...

– Основним видом спорту у відборі на Invictus Games я обрав стрільбу з лука. 2017-го не зміг пройти відбір, тож приїхав на друге випробування, аби довести свою майстерність, – зазначив офіцер. – Налаштований рішуче, проте й мої колеги-конкуренти «міцні горішки». Втім, хто б не переміг, я впевнений: восени ми покажемо світові, що Україна – нація нескорених, нація мужніх, нація героїв.

Василь ПАШКЕВИЧ, переможець Ігор 2017-го у Торонто

Торішній учасник національної збірної поповнив скарбничку української команди золотою медаллю, виборовши перше місце з пауерліфтингу. На цьогорічних національних іграх був суддею змагань.

– Багато спортсменів беруть участь уже вдруге поспіль, і рівень їхньої підготовки став значно вищим. Спортсмени, що зазнали важких травм, досягають високих результатів. Це – вже перемога. Із власного досвіду знаю, що не кожній здоровій людині до снаги підняти штангу. А поранені хлопці показали: їхній дух дійсно сильніший за тіло, – впевнений Василь Пашкевич.

2018 року «Ігри нескорених» відбудуться **20-27 жовтня в Сідней, Австралія.**

Події цьогорічних «Ігор нескорених» охоплять весь Сідней – від Олімпійського парку до порту Сідней-Харбор. Олімпійський парк, який був повністю оновлений до Олімпіади 2000 року, об'єднує кілька майданчиків. Саме він стане центральним місцем проведення змагань. А мальовничий порт Сідней-Харбор буде відправною точкою регати, а також прийматиме учасників велосипедних перегонів.

Богдан ОКСИНТЮК,
учасник змагань
з плавання

Найкращий результат у запливі на дистанції 50 метрів вільним стилем показав старший лейтенант Богдан Оксинтук – представник Національної гвардії України. Осколкове поранення лівого стегна офіцер дістав в Авдіївці під час розвідувального рейду. Після місячної реабілітації знову повернувся на передову. Плавання – улюблене заняття Богдана у вільний час. Щоб завжди бути у гарній спортивній формі, офіцер тричі на тиждень відвідує басейн. Тож до змагань готувався ретельно й готовий гідно представити Україну на міжнародній арені в Австралії.

Сергій ВОВЧУК,
учасник змагань з плавання

Сьогодні 50-річний Сергій – ветеран АТО. Він родом з Луганська. 2015 року став воїном-добровольцем окремого мотопіхотного батальйону «Київська Русь». У запеклих боях з ворогом на позиції «Зеніт» зазнав важких поранень. Уламки міни пошкодили захиснику ноги, руки та груди. Чоловік втратив багато крові, втім залишився живим. За порадою лікарів, Сергій Вовчук упродовж реабілітації, займався плаванням. Саме це й дозволило ветерану відчути поранені кінцівки.

– На Іграх зустрів чимало хлопців зі схожими пораненнями. Деякі взагалі залишилися без рук та ніг. Але, дивлячись на цих героїв, розумієш: оптимізм та сила волі мотивує кожного впевнено штурмувати нові висоти, – зазначив Сергій Вовчук.

Олег СУШИНСЬКИЙ,
Ігор ПАРУБСЬКИЙ,
Дарія МАРКЕВИЧ

Євген ОЛЕКСЕНКО,
учасник змагань
з пауерліфтингу

Він служив у 93-й окремій механізованій бригаді. 2015 року в боях за донецький аеропорт зазнав важкого поранення й за станом здоров'я звільнився з військової служби. Нині Євген активно займається громадською діяльністю та допомагає учасникам бойових дій реабілітуватися після травм та поранень.

Минулого року український захисник вже брав участь у відборі в збірну України. Показав добрий результат та потрапив до резерву нашої команди. 12 травня 2018-го Євгену Олексенку підкорилося штанга вагою у 200 кг. Він виборов «золото»

ХАРЧУВАННЯ БОГРАЧ, ЛОБІО, РИЗОТТО

Італійські пасти альфредо, болоньєзе, картопля фрі, салати олів'є, «Цезар», український борщ, польська гроховка, грузинський шашлик... Ні, це не перелік страв меню елітного ресторану. Це те, чим буденно годують військовослужбовців у Військовому інституті телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут. М'ясні, сирні, овочеві нарізки, фрукти, кисломолочні продукти та напої постійно присутні в їхньому раціоні як смачне доповнення до основних страв, що є елементами шведського столу. Окрім цього вишу, понад два десятки військових частин віднедавна теж харчуються саме так. А до кінця наступного року на нову систему за каталогом перейде все українське військо

Майже кожен, хто свого часу відвідував армійську їдальню, до деталей може пригадати, як в ній годували відвідувачів у погонах. Перелік продуктів для приготування страв містив лише 35 найменувань. Такий куций вибір встановлювала Постанова Кабінету Міністрів України № 426, затверджена ще 2002 року. Вона не передбачала вживання фруктів, кисломолочних

ПО-НОВОМУ:

та багатьох інших корисних і вкрай необхідних продуктів, як, наприклад, соки, йогурти тощо.

Якщо ж пригадати якість приготування, то нерідко те, чим частували солдатів, досить умовно можна було назвати їжею. Тож і з'явилися в багатьох страв свої, «народні» назви. Картопляне пюре називали жижею чи навіть шмарклями. Звучить вкрай неапетитно,

але саме це нагадувала розведена водою картопля, яка до того ж не мала ні смаку, ні вигляду. Порізана капуста чи натерта морква сумнівної якості з чорними цятками вважалася салатом, на тарілку кухарі наклали його просто руками.

А «сало в шоколаді»! Насправді це не оригінальна страва української кухні початку 21 століття. Це кульки із сала, обсмажені у борошні на олії. Її, до речі, використовували багато разів. Смажили і рибу, і решту продуктів, тож на виході вони нагадували продовгуваті чи круглі вуглики. Холодні перші страви, в яких ледь виловлювались овочі, супом назвати було важко. Чай – дивна солодка рідина, в якій можна було побачити залишки вчорашнього компоту... До нього подавали маргарин замість вершкового масла в композиції із зачерствілою булкою. А ще були «п'ятка мерця» – омлет темного кольору, знамените «м'ясо білого ведмедя», яке пам'ятають солдати

і курсанти багатьох поколінь – білий жир, несмачний і твердий, як гума... Словом, «легендарних» страв вистачало.

На додачу – застарілі стандарти та норми, обладнання, непрозорі тендери, недосконала процедура укладання контрактів з підрядниками. Все це було відверто неприйнятним для Збройних Сил. Ні від скарг військовослужбовців, ні від багаторазових перевірок їжа кращою, на жаль, не ставала. Зате хліба було навіть більше, ніж

удосталь. Постанова передбачала у денний раціон кожному військовослужбовцю майже 750 г хлібобулочних виробів. Навряд чи така їхня кількість сприяла належній фізичній формі та стрункій фігурі. Та й спробуйте з'їсти майже буханку хліба в день! Зате відходів – хоч лопатою гребти. Їх везли тваринам на «славнозвісні» госпдвори, які функціонували майже при кожній військовій частині.

Покращити якість харчування мав на меті аутсорсинг, започаткований як експеримент 2004-го, а повністю введений у дію 2008 року. За такою системою українське військо харчується вже з десяти років. Міністерство оборони закуповує послугу з приготування їжі в цивільних організаціях. Її вартість на кожного військовослужбовця в день становить щось із 74 грн. За ці гроші відомство наймає компанію, яка набирає персонал, закуповує продукти, зберігає їх на орендованому в міністерства складі, готує на відомчій кухні їжу і годує бійців. В наряди по їдальні, як це було раніше, військовослужбовці вже не ходять.

Насправді така система функціонує в багатьох країнах. Проте в українських реаліях вона виявилася неефективною, адже весь цей ринок фактично захопили кілька компаній-монополістів. Користуючись недосконалістю законодавства і обходячи систему ProZorro, вони витіснили з нього конкурентів. Усі спроби

Начальник продовольчої служби Військового інституту телекомунікації та інформатизації імені Героїв Крут майор Дмитро Коншин пояснює: «Якщо, приміром, картопля не відповідає розмірам, ми маємо повне право відмовитись і зобов'язати привезти іншу партію»

Міністерства оборони виправити помилки минулого – покращити якість послуг, посилити контроль та підвищити штрафні санкції – виявлялися марними.

Адже на практиці виходило так: керівники фірм у період подачі пропозицій на публічні торги в системі електронних закупівель домовлялися між собою, хто які лоти візьме на відкритому голосуванні, не претендуючи на «чужі». У такий спосіб, кілька

вало послугу, тепер – продукти. З'явилося більше важелів, аби контролювати їхню якість. Раніше перевірити можна було лише в тарілці бійця. Сьогодні – з моменту перетинання КПП.

Начальник продовольчої служби Військового інституту телекомунікації та інформатизації імені Героїв Крут майор Дмитро Коншин пояснює: «Якщо, приміром, картопля не відповідає розмірам, ми маємо повне право

зокрема, питання виїзду на полігон, а віднедавна – в зону ведення бойових дій. Наймати нових кухарів, коли бойова бригада вже їде до зони конфлікту, не завжди є час. Тому хто воює – той і готує. Але ж на війні у бійців інші турботи! Тож реформа передбачає, що кухарі матимуть статус військовослужбовця і підпорядковуватимуться начальнику продовольчої служби. Ті частини, які не виконують бойових завдань, можуть наймати цивільних працівників.

Нововведення започаткували 2015 року. Спочатку як експеримент у Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (м. Львів) та одній з частин Західної військово-морської бази (м. Одеса). Від послуг компаній-аутсорсерів тут відмовились. Продукти харчування закуповувало міністерство, їжу готували військові кухарі. Вже за місяць зрозуміли: експеримент вдався. Завдяки появі каталогу меню з понад 350 найменувань продуктів стало більш різноманітним. Готувати можна фактично все, чого душа забажає. Головне, аби смакувало бійцям, витримувалася калорійність (не менше 3500 на добу) і ціна. Ці нюанси вираховує електронне меню.

– Стара система організації харчування вичерпала себе, а аутсорсинг, який був запроваджений 10 років тому, себе дещо дискредитував, – пояснює начальник Центрального управління продовольчого забезпечення Збройних Сил України генерал-майор Микола Куклюк. – Тому ми були вимушені перейти на нову систему, яка використовується у провідних країнах світу, передусім – у державах-членах НАТО. Передумовами такого кроку стала значна кількість зауважень та нарікань на якість, непрозоре формування ціни, монополізація ринку, а також повна залежність від фірм, що надають послуги.

монополістів умовно поділили країну на зони відповідальності й витісняли інші компанії, які не перебували в їхній «системі координат».

Махінації здійснювали за допомогою низки афіліатів (компаній-філіалів). Там, де все ж вигравала нова фірма, монополісти не гребували направляти скарги в Антимонопольний комітет України, де скасовували торги. Така ситуація давно не була ні для кого секретом, але вплинути на неї Міністерство оборони не мало змоги. В компаніях працювало багато колишніх військовослужбовців із системи тилового забезпечення, що добре знали її з середини.

Тепер усе змінилося. Раніше військове відомство купу-

відмовитись і зобов'язати привезти іншу партію».

Раніше зробити це було практично неможливо через значні бюрократичні перепони. Створення відповідної комісії, перевірка та складання акта, повернення товару і очікування нового... На все це потрібен час. А солдат має харчуватися вже. Тому раніше перевіряли, як правило, лише фактичну наявність продуктів. Тепер шлях продуктів від моменту перетинання КПП до тарілки військовослужбовця контролюють три посадові особи – командир частини, його заступник з тилу і начальник продовольчої служби.

Ще під час започаткування системи аутсорсингу існували чималі перестороги щодо її відповідності потребам війська. Виникали,

Водночас нова система засвідчила свою ефективність і в районі проведення АТО.

Щедрі порції та свіжі фрукти тепер сприймають як буденність. Більше того, завдяки новій організації харчування з'явилася можливість економити державні кошти. Начальник продовольчої служби Військового інституту телекомунікації та інформатизації майор Дмитро Коншин підрахував, що за півроку після переходу на нову систему харчування лише на хлібо-булочних výroбах заощаджено щось із 150 тис. грн. Адже їх достатньо близько 300 г на день. На ці гроші замовляються інші продукти. Загалом систему харчування вдалося побудувати так, що відходів майже не залишається.

– 3 лютого продукти до нашого вишу постачає нова фірма, яка раніше ніколи не заходила на цей ринок, – уточнює начальник продовольчої служби ВІТІ майор Дмитро Коншин. – Вони виграли тендер на 67 грн на день на людину. З урахуванням комунальних послуг і зарплати персоналу це дешевше, ніж за старої системи.

До речі, відтепер начальник продовольчої служби – це водночас і менеджер, і перевіряльник якості харчування, і ресторатор, і керівник персоналу. Він особисто замовляє продукти, які мають невеликий термін придатності, – хліб і молочні вироби. «Молочні» дні у ВІТІ – по вівторках і п'ятницях. Меню розробляють усім колективом, враховуючи побажання курсантів. Заступники по роботі з особовим складом щотижня проводять анкетування серед курсантів щодо їхніх гастрономічних уподобань. Так само можна висловити скарги чи пропозиції. На початку нового тижня курсантська їдальня частує майбутніх офіцерів національними стравами. На вибір подають борщ або бограч, гречку чи перлову кашу. М'ясні страви постійно змінюються: котлети,

тушковане м'ясо з овочами, запечені реберця, битки. Ввечері подають рибу, приготовану за різною рецептурою. Постійними стравами стали салати олів'є або «Міміза» тощо. Щойно впадуть ціни на овочі, зимові салати змінять літні.

Нова система харчування дає змогу куштувати також страви європейських кухонь. Середа у ВІТІ, наприклад, – традиційний день італійської. На курсантських столах з'являються пасти альфредо, болоньєзе, салати «Капрійський» і «Цезар», фритата, суп мінестроне, ризотто з куркою. Особливим колоритом страв приваблює грузинська. Суп харчо, шашлик, лобіо, тушкова на капуста з чорносливом, картопля фрі, а також цитрусові та фрукти.

Тепер звичайний обід курсанта в їдальні нагадує відвідання ресторану. Крім того, тут присутні елементи шведського столу. На вибір можна поласувати шинкою чи беконом, сирокоченою чи вареною ковбасою, бананами, апельсинами, ківі, яблуками тощо. Усього вдосталь. Поступово змінюється й психологія споживання. Беруть стільки, скільки здатні з'їсти. Хлопці зазвичай полюбляють м'ясні страви, дівчата віддають перевагу салатам і молочним виробам.

– Нині по-новому харчуються чотири військові мобільні госпіталі, частини та підрозділи Сухопутних, Десантно-штурмових військ, Сил спеціальних операцій, які виконують завдання на Сході України, – резюмує начальник Центрального управління продовольчого забезпечення Збройних Сил України генерал-майор Микола Куклюк. – Маємо позитивні відгуки від військовослужбовців з передової, набувається відповідний досвід.

Загалом нова система харчування – це великий прорив в загальній ідеї реформування Збройних Сил України. Споживачі у погонах позитивно оцінили нововведення і навряд чи захочуть знову побачити на своїх столах казанки із перловою кашею та прозорими сірими супами. Наступного року ноу-хау запрацює у масштабах війська загалом. Безумовним позитивом є й те, що поступово виділяють кошти на ремонт та обладнання їдалень і харчоблоків. Закуповують пароконвектомати, м'ясорубки, овочерізки, холодильні шафи тощо. Адже приготування смачних страв вимагає не лише якісних продуктів та майстерності кухаря, а й сучасного обладнання.

Дарія МАРКЕВИЧ

ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ІМЕНІ ГЕРОІВ КРУТ

Стань офіцером Збройних Сил України

**ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЗДІЙСНЮЄ ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ
ЗА СТУПЕНЯМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ БАКАЛАВР ТА МАГІСТР
ЗА СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ:**

комп'ютерні науки

(форма навчання денна та заочна);

інформаційні системи та технології

(форма навчання денна та заочна);

кібербезпека

(форма навчання денна та заочна);

телекомунікації та радіотехніка

(форма навчання денна та заочна);

військове управління

(форма навчання денна);

озброєння та військова техніка

(форма навчання денна).

На навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавр на денну форму приймаються громадяни України, які мають повну загальну середню освіту та відповідають установленим вимогам проходження військової служби:

цивільна молодь віком від 17 років до 21 року, в тому числі ті, яким 17 років виповнюється у рік початку військової служби;

військовослужбовці строкової служби та військовозобов'язані віком до 30 років, які мають повну загальну середню освіту та не мають військових знань офіцерського складу.

Схема підготовки: 5 років курсант

Терміни навчання:

бакалавр – 3,5 роки

магістр – 1,5 роки

Перелік конкурсних предметів у сертифікаті зовнішнього незалежного оцінювання (вступних екзаменів):

1. Українська мова та література.
2. Математика.
3. Фізика або іноземна мова, або Історія України

Кількість балів для допуску до участі у конкурсному відборі не менше 100

Крім того безпосередньо в інституті вступники:

1. Проходять психологічне обстеження та медичний огляд військово-лікарською комісією;
2. Оцінюються за рівнем фізичної підготовки

Під час навчання курсанти забезпечуються харчуванням за натовським стандартом, обмундируванням, проживанням та стипендією. Термін навчання в інституті зараховується як термін проходження військової служби. Випускники інституту отримують диплом державного зразка

Адреса інституту: 01011, м. Київ, вул. Московська, 45/1, Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут.

Контактний телефон:

(044) 256-22-80 – приймальня комісія.

Web-site: <http://viti.edu.ua>

E-mail: vitivstup@ukr.net

ЗАЛІЗНИЧНІ ВІЙСЬКА

Свого часу в складі Збройних Сил функціонувала унікальна структура – залізничні війська, які виконували специфічні завдання. Від них вимагалось не стільки вміти воювати, скільки будувати, прокладати дороги та мости, облаштовувати позиції тощо. Через необхідність скорочення армії структуру згодом перейменували у Державну спеціальну службу транспорту (ДССТ) та передали до Міністерства інфраструктури. З початком російської агресії представники ДССТ активно допомагали армійцям та представникам інших силових відомств виконувати бойові завдання на Донбасі. Отже Президент України – Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України Петро Порошенко виступив з ініціативою змінити статус цієї структури, перепідпорядкувавши її Міністерству оборони

ПОВЕРТАЮТЬСЯ!

Відповідний законопроект затвердила Верховна Рада. І ось віднедавна військові залізничники знову повернулися, так би мовити, в «рідну гавань». Як йдеться у пояснювальній записці, нововведення покликане оптимізувати складові сектору безпеки і оборони, підвищити ефективність застосування

ДССТ, а також забезпечити раціональне використання бюджетних коштів.

Рішення виявилось не лише важливим для держави, а й корисним для особового складу служби. Судіть самі. До переходу в Міністерство оборони ДССТ фінансувалася за залишковим

принципом. Продовольче забезпечення за останній рік, наприклад, – лише на 65%, а служби тилу загалом – лише трохи більше, ніж на третину. Через це виникла заборгованість з оплати за комунальні послуги. Саме тому керівництво активно впроваджує енергоефективні технології та економить на енергоносіях. Солдатські їдальні в теплий період року закривають. Їжу готують на польових кухнях. Це і економія, і додаткова практика для кухарів. Завдяки такій організації харчування на комунальних послугах вдасться зекономити понад 2 млн грн.

Значних бонусів до економної скарбнички додає використання газу в автомобілях легкової групи та автобусах. Експлуатація машин на ньому обходиться у півтора – два рази дешевше, ніж на бензині й дизпаливі. Загалом ставлення до техніки тут особливе. Адже нині понад 70 % її має вік у понад 30 років. Найновішої – лише 0,6 %. Але залізничники здавна зажили слави добрих господарів, тож не дивно, що коефіцієнт технічної готовності в них становить 0,9. Всі машини справні, укомплектовані та готові до використання.

Нещодавно представники Європейського командування Збройних сил США вручили ДССТ два десятки нових сучасних міношукачів. Це, звісно, крапля в морі. Але весь персонал служби переконаний, що після повернення у склад Збройних Сил ситуація покращиться. Для цього є серйозні передумови. Перша – технічне переоснащення армії загалом, яке триває ось уже кілька років. Друга – безпосередня участь військовослужбовців Державної спеціальної служби транспорту в

бойових діях на Сході України, де вони продемонстрували високий фах і затребуваність.

У зоні проведення операції Об'єднаних сил залізничники охороняють дороги та мости, влаштовують загородження на чотирьох залізничних напрямках, зокрема поблизу державного кордону в Сумській та Харківській областях, розмінують та знешкоджують вибухонебезпечні предмети на об'єктах транспортної інфраструктури, облаштовують взводні опорні пункти, і на морському узбережжі.

Часто-густо виконувати завдання доводиться в небезпечних умовах: під обстрілами, на замінованій місцевості тощо. З 2014 по 2017 рік сапери ДССТ обстежили на Донбасі понад сім сотень кілометрів залізничних колій, дві сотні споруд Донецької залізниці, а також домашні господарства мирних жителів. Виявили та знешкодили понад 6,5 тис. вибухонебезпечних предметів.

Одного разу в звільненому Слов'янську сапери отримали виклик на розмінування. Про допомогу благала жінка літнього віку. У сарай на її подвір'ї влучила міна. Приміщення згоріло, але бабуса боялася наблизитися до нього через невідомий предмет.

Обстежити місце взялися прапорщик Павло Квачан та старшина Юрій Радченко. За допомогою міношукача виявили корпус підрильника та хвостовик мінометної міни. Витягнули із землі, завантажили в автомобіль. Зовні жодної небезпеки знайдені предмети не становили. Та під час руху в машині з'явився дим. Сапери зрозуміли, що загорівся залишок міни. Фосфорна рідина через контакт з повітрям горіла з неабиякою силою.

Діяти треба було швидко, тож водій спрямував автомобіль до найближчого яру. Не зважаючи на вогонь і високу температуру, прапорщик Павло Квачан голіруч

викинув палаючий фосфор із машини. Сам зазнав незначних опіків, уніформа постраждала більше. Та головне – знешкодив небезпеку, яка могла заподіяти лихо мирним мешканцям Слов'янська.

Зазвичай робочий день саперів починається о п'ятій годині ранку і триває до пізнього вечора. Невибухлі гранати, мінометні, протитанкові, протипіхотні міни, осколково-фугасні снаряди, залишки від реактивних систем залпового вогню «Ураган», «Град», «Смерч» – цих смертоносних «подарунків»

чимало розкидано не лише в полях і лісах, а й поблизу населених пунктів, на важливих об'єктах дорожньо-транспортної інфраструктури.

Одного разу терористи підготували до підриву автомобільний міст між селищами Семенівка і Миколаївка. На його опорах закріпили 1 протипіхотну та 4 протитанкові міни ТМ-62, 8 кг амоніту, який використовують в шахтах, та 5 електродетонаторів. Вибухівка була готова до застосування та з'єднана дротами з підризним пристроєм.

Дістатися до неї по драбині сапери не могли, бо висота становила щонайменше 5 метрів. Тому вирішили спустити одного, найбільш фізично підготовленого, на зв'язаних

між собою автоматних ременях. Досить складне завдання зголосився виконати старший сержант Сергій Вяткін – спортсмен та студент факультету фізичної культури. За час війни на Донбасі він отримав неабиякий досвід роботи з боєприпасами. Боєць блискуче впорався із завданням. За хоробрість і професіоналізм його нагородили медаллю «За військову службу Україні».

Відремонтовані дороги, мости... В обпаленому війною Донбасі від цих транспортних артерій залежить не лише своєчасне постачання Збройних Сил, а й життя мирних мешканців. Тому в найкоротші терміни на місці зруйнованих мостів з'являються нові або відремонтовані.

У разі потреби спочатку наводять тимчасові переправи. Наприклад, такі, як на річці Казенний Торець між селами Селезнівка та Семенівка Слов'янського району. Там на місці зруйнованого автомобільного мосту залізничники навели наплавний понтонний завдовжки 70 метрів. Облаштований на ньому додатковий автомобільний проїзд збільшив пропускну спроможність споруди до 2,5 тис. одиниць техніки за добу. Це дозволило заощадити на перевезеннях військ близько 100 млн грн.

Іноді робота військових залізничників у зоні проведення операції Об'єднаних сил вимагає не лише фаховості, а й мужності. Міст, який з'єднує Рубіжне і Лисичанськ, бойовики зруйнували ще майже на початку війни. За цей час паводкові води нанесли сюди чимало зламаних дерев, гілля, ґрунту, кореневищ, сміття... З часом все це спресувалося під його опорами і заважало навести понтонний міст, який мав забезпечувати тимчасове транспортне сполучення. Ні фахівцям МНС, ні іншим рятувальним службам впоратися із завданням не вдалося. Землерийні машини та КрАЗи залізничників також не могли зрушити з місця багатотонні брили.

Троси рвалися, техніка була безсила.

Усунути проблему вдалося лише зусиллями людей. Вкрай небезпечну роботу зголосилися виконати сержант-контрактник Максим Ніколаєнков і солдат Сергій Жмут. Хлопці обперезалися страхувальними канатами, «озброїлися» інструментами і почали метр за метром вивільняти опори. Керували роботами командир 26-го об'єднаного загону полковник Андрій Жінчин та заступник начальника управління будівництва та відновлення об'єктів національної транспортної системи Адміністрації ДССТ полковник Євген Шендеров.

Хлопці розуміли, що бодай один необережний рух, і вони можуть опинитися у воді під тоннами сміття. Тому роботу виконували по волі й зважено. Поступово відрізали та виплутували гілля дерев. Потім чіпляли тросом до КрАЗа. Завершувала справу техніка. Якби не мужня ініціатива цих двох бійців, відновлення мосту могло б затягнутися на багато місяців. Його відкриття восени 2017-го дозволило зекономити державі понад 4,5 млн грн. Відновлюючи споруду V категорії складності, мостобудівники ДССТ вкотре підтвердили свою фаховість та набули нових практичних навичок.

Головним результатом стала не лише щира вдячність місцевих жителів, а й позитивний імідж військових. Згодом до Держспецтрансслужби надійшло ще кілька заявок на проведення таких робіт. Нині майже відновлений черговий міст через річку Лугань

між Попасною і Троїцьким на Луганщині.

Нещодавно військовослужбовці ДССТ ще раз продемонстрували свою фаховість. Служба успішно пройшла сертифікацію та отримала ліцензію на підготовку фахівців за спеціальністю «Водолаз». На початку нинішнього року Державний секретар Міністерства оборони України генерал-полковник Олександр Дублян урочисто відкрив Центр водолазних робіт. У перспективі – організація підготовки фахівців підводного гуманітарного розмінування.

Добру пам'ять про себе залишили залізничники і шкільній дітворі Донбасу. Особовий склад 1-го об'єднаного загону відновив три загальноосвітні школи та дитячий садок у Слов'янську, зруйновані внаслідок бойових дій. Це дозволило вчасно розпочати навчальний рік. Відтоді Державна спеціальна служба транспорту надає згаданим навчальним закладам шефську допомогу. Понад три сотні дітей побували на екскурсіях у містах, де розташовані її підрозділи.

Нинішній рік також має стати для воїнів-залізничників насиченим. Вони виконуватимуть чотири тендери на будівництво гуртожитків для військовослужбовців Збройних Сил України в Конотопі та Дніпрі. Планують отримати від Міністерства оборони й інші замовлення, зокрема на зведення об'єктів матеріально-технічної бази. Цьогоріч будуватимуть новий танкодром для 17-ї окремої танкової бригади у Кривому Розі.

Свого часу необдумани заходи з реформування

призвели до того, що частина залишилася без власного полігона. Нещодавно затвердили проект цього об'єкта, вимоги і кошторисну вартість. Роботи виконуватиме підрозділ 26-го об'єднаного загону, що дислокується у Кривому Розі. Вже до кінця нинішнього року криворізькі танкісти зможуть відточувати майстерність на своєму танкодромі.

Не забувають залізничники і про власне «господарство». На території Адміністрації ДССТ зводять нову будівлю, де розміщуватиметься центр бойового управління, штаб, солдатська казарма,

загін у Новомосковську, 36-й шляхо-відновлювальний загін у Конотопі – ці частини лідирують у забезпеченні житлом. Там квартири мають до командира роти включно. А ось у Червонограді після зведення 48-квартирного будинку черга взагалі зникне, адже житла тут потребують 36 сімей.

«Залізничний проспект» із 5 будинків зведений у Новомосковську. Це, звісно, не місто майбутнього, але все необхідне для проживання там є: спортивні та дитячі майданчики, тренажери, місця для прогулянок та відпочинку. Загалом у період з 2006 по 2017 роки ДССТ

службовці ДССТ вперше отримали грошове забезпечення за нормами Міністерства оборони. Воїни-залізничники очікували цього багато років, і ось нарешті соціальну справедливість відновлено. В середньому підвищення становило близько 40 %. Судіть самі: раніше контрактник-залізничник отримував понад 4,5 тис. грн, а після переходу в ЗС України – понад 7 тис. грн.

Нещодавно Адміністрацію ДССТ відвідав Міністр оборони України Степан Полторак. З її очільником – генерал-лейтенантом Миколою Мальковим – серед іншого обговорили завдання, які виконуватиме служба у складі військового відомства. Міністр дав високу оцінку колективу та поставив завдання протягом місяця розробити та представити на затвердження концепцію розвитку Державної спеціальної служби транспорту. Незадовго до цього очільник військового відомства відвідав польовий табір на полігоні «Широкий Лан», де воїни-залізничники будують спортивне містечко, плац та об'єкти соціальної структури.

– Найголовніше, що за той час, коли Державна спеціальна служба транспорту перебувала у складі цивільної структури, ви спромоглися зберегти військовий колектив, підтримати належний рівень військової дисципліни, виконувати завдання за призначенням, – сказав під час зустрічі із залізничниками Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак. – Я вважаю, що це дуже важливе рішення, адже його реалізація значно підвищить спроможності Міністерства оборони. Ми зараз визначаємося з пріоритетами та новими завданнями. Загалом Державна спеціальна служба транспорту розширить можливості Збройних Сил та інших силових структур тоді, коли працюватиме в одній системі.

Сергій БАСАРАБ

музей. Старе приміщення штабу відремонтують та переобладнають під майже 70 службових квартир для військовослужбовців. Для керівництва служби це завдання номер один. Наразі понад 86 % сімей воїнів-залізничників мають житло. 8-й навчальний центр у Чернігові, 26-й об'єднаний загін у Дніпрі, 194-й понтонно-мостовий

власними силами збудувала для своїх військовослужбовців майже 900 квартир у житлових будинках та понад півтори сотні кімнат в гуртожитках. Найбільш проблемними наразі залишаються Київський і Львівський гарнізони.

Серйозною мотивацією для проходження служби стало те, що нинішнього року військово-

ЦЕНТРАЛЬНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ОГОЛОШУЄ ВСЕАРМІЙСЬКИЙ КОНКУРС “КРАЩИЙ ВІНАХІД РОКУ”

Прийом конкурсних матеріалів
здійснюється до 30 вересня 2018 року.
Умови конкурсу розміщені на офіційному
сайті Міністерства оборони України
www.mil.gov.ua в розділі “Діяльність” у
рубриці “Наші конкурси” за темою
**“ВСЕАРМІЙСЬКИЙ КОНКУРС “КРАЩИЙ
ВІНАХІД РОКУ” 2018”**

Конкурсні матеріали надсилати на адресу:
Повітрофлотський пр-т, буд. 28, м. Київ,
03049, Центральний науково-дослідний
інститут озброєння та військової техніки
Збройних Сил України.

Контактні телефони: (044) 271 08 73,
(Кур'єр 21373), тел./факс: (044) 520 12 84

АВДІЇВКА

Авдіївка – українське місто!
Більше цей факт ані обговоренню, ані,
тим паче, спростуванню не підлягає.
Щоб там не верзли доморощені манкурти
і записні кремлівські «краєзнавці»
про «насильницьку українізацію»,
авдіївці, натерпівшись від «руского міра»,
закономірно повертаються до своїх
історичних джерел. Не всі, звичайно,
але – більшість

Директор Народного музею історії міста Авдіївки Тетяна Переверзева розповідає:

– Перших поселенців на території нинішньої Авдіївки називали «гагаї». Є різні версії походження цієї назви, одна пов'язана із землею. Мовляв, коли її ділили, то кидали якийсь важкий предмет і кричали «Гай, гай, гай!» Де той предмет впаде, там і межа. Нащадки тих людей і по сей день живуть у місті компактно, з гордістю представляючись: «Я із Гагаївки!» Це як етнічна група, вони навіть борщ по-іншому готують. Ці люди дуже прив'язані до землі. Артилерія гупає, кулі свистять, а вони – на своїх городах, щось саджають, обробляють. Я в захваті від того, наскільки вони віддані своїм традиціям. Це надзвичайно працьовиті, талановиті люди. І неймовірно співучі! Причому пісні практично всі українські. Це – особлива українська культура. Всі документи 1920-1930 років, які збереглися в архівах, написані українською мовою. Всі! Це про щось свідчить?

У 40-х роках XX ст. авдіївська «Просвіта» була найактивнішою в Донецькій області. Тут видавалися українські книжки і журнали, вчителі спілкувалися виключно українською мовою. А потім почалися 60-ті роки. Ось тут нас і «накрило». Сюди їхали всі. Причому Росія їхала сюди не тільки з найближчих областей, а й з Далекого Сходу, Тюмені тощо. Щоб ви розуміли, тут можна було за кілька років заробити на машину і квартиру. Україна будувала житло, школи, дитячі садочки, чому б і не їхати на все готове? Також сюди привезли багатьох людей, які досиджували свої терміни, так званих «хіміків». У цих була зовсім інша «культура». Тобто до 60-х років минулого століття Авдіївка була стовідсотково українським містом. А потім стала просто радянською. Відтоді в нас і почалися всі біди.

2003 року я прочитала книгу Ігоря Каганця «Арійський стандарт» і зрозуміла, що в Україні буде війна. Якщо ми житимемо так, як ми жили, то ми її не уникнемо. Я вже тоді відчувала війну –

РУЙНУЄ СТЕРЕОТИПИ

через оті моменти напруги, спекуляції навколо мови, навколо релігії, постійні якісь сутички. 21 лютого 2014 року наші школярі брали участь у традиційному Дні рідної мови в Донецьку, і одна з дівчаток стала переможницею. Їй вручили грамоту із символом державності Росії! Жодної ознаки, що конкурс відбувається в Україні!

За іронією долі Тетяна Вікторівна три десятиліття пропрацювала вчителем російської мови та літератури. А сьогодні її музей став справжньою штаб-квартирою для патріотично налаштованої молоді, для якої Україна – не просто географічна назва і місце тимчасового проживання, а дещо набагато значущіше. Адже подальший вектор розвитку України, її роль у сучасному світі визначатимуть саме хлопці і дівчата, котрі з дитинства усвідомили себе українцями. Саме вони у грудні минулого року провели на вулицях Авдіївки акцію «Знай своїх героїв» до 80-річчя з дня народження одного з лідерів українського правозахисного руху, визначного політичного і державного діяча, Героя України В'ячеслава Чорновола. А ще раніше, 28 жовтня, на повітряних кульках запустили в бік окупованих російсько-терористичними безбатченками територій величезний синьо-жовтий прапор. Такі заходи стали своєрідною преамбулою

до масштабного дійства, підготовленого і проведеного 9 квітня молодими, як їх називає Тетяна Вікторівна, «максималістами» – першого в історії міста фестивалю мистецтв «Авдіївка FM».

Найактивнішу участь у ньому взяли педагоги й учні ще одного патріотичного осередку Авдіївки – ЗОШ № 7, яка є, можна сказати, унікальною. У березні поточного року в межах Всеукраїнської акції «Діти єднають Україну» кілька її вихованців відвідали Київ, де своїм знанням української мови зуміли приємно вразити навіть Президента України Петра Порошенка! Як згадує одна з учасниць тієї поїздки одинадцятикласниця Руслана Горбачова, котра, до речі, вручила

главі держави синьо-жовтий прапор з підписами авдіївських дітей, позитивних емоцій вони тоді отримали на багато років вперед!

– Це було щось неймовірне! – захоплено ділиться своїми враженнями дівчина. – Максимум, про що ми мріяли, – побачити київського мера Володимира Кличка. І раптом під час екскурсії до Будинку Городецького до нас виходить сам Президент! Уявляєте? Такий простий, людяний. Ми дуже тепло поспілкувалися, Петро Олексійович розповів нам історію Будинку з химерами, цікавився нашим життям.

Потім зі своїми новими друзями, дітьми учасників АТО, ми довго гуляли вулицями Києва, побували на Алеї Героїв Небесної Сотні, відвідали Майдан та Києво-Печерську лавру. Всі чудово контактували одне з одним. Всі – як одна велика родина. Я дуже пишаюся, що навчаюся саме в цій школі, що в мене є вчителі, котрі прищепили мені любов до українського слова, української літератури, українських пісень.

Власне, проект «Діти єднають Україну» народився в самій Авдіївці. Його ініціаторами стало командування 72-ї омбр та члени громадянської організації «Рада матерів і дружин учасників АТО».

– Наша бригада більше року стояла в Авдіївці, – розповів заступник командира 72-ї омбр Олександр Самарський, котрий разом із головою «Ради матерів та дружин учасників АТО» Оленою Лісовенко нещодавно знову відвідав 30Ш № 7, привіз школярам подарунки та вітання від Президента України. – За цей час ми відчули, наскільки діти і молодь вболівають за Україну. Та, на жаль, у деяких людей існують якісь стереотипи, певна упередженість: он ті, мовляв, «східняки», вони такі, а ці – «західняки», вони інші. Тоді у нас і виникла думка організовувати такі зустрічі дітей з усіх куточків України, бо саме вони – майбутнє нашої держави. Це тільки перший крок, робота буде продовжуватися, є вже нові ідеї. Сподіваємося, що наш спільний проект охопить всю Україну.

Мешканці Авдіївки на собі відчули, що таке війна. Артилерійські та кулеметні постріли з боку «бурятських шахтарів» тут чутно і вдень і вночі. Час від часу снаряди залітають у житлові квартали, відбираючи життя мирних громадян. Попри все, фестиваль «Авдіївка FM» було проведено. І проведено на найвищому рівні!

Організували його учасники військово-патріотичної дитячо-юнацької гри «Джура», яка останніми роками також набуває великої популярності серед школярів Авдіївки. Це не просто гра, а ціла система виховання. Одним із конкурсів, що входять до неї, є конкурс «Добре діло». Тож минулого року молодь вирішила об'єднати всі шкільні команди і зробити спільне добре діло для всього міста. На етапі підготовки до ініціаторів приєдналися обласна держадміністрація та місцева влада, Міністерство культури України та кілька гуманітарних і благодійних організацій. Підтримали фестиваль і закордонні організації.

– Авдіївка – місто, яке, на жаль,

протягом трьох років асоціюється з активними бойовими діями, заслужила свято. І тому святкує із задоволенням! – зазначив, вітаючи містян, почесний гість фестивалю, голова Донецької обласної військово-цивільної адміністрації Павло Жебрівський. – Це свідчення того, що в Авдіївку повертається мирне життя, що місто розвивається, незважаючи на спроби проросійських найманців принести сюди брехню «руського міра».

А розпочали свято учні 30Ш № 7 виступами своїх творчих колективів біля пам'ятника Тарасові Шевченку. З кожною хвилиною навколо них збиралося все більше і більше глядачів. І якоїсь миті, взявшись за руки, на чолі з директоркою школи Людмилою Сіліною

та її заступницею з виховної роботи Ларисою Савенко уся ця величезна юрба під звуки українських пісень вирушила Центральним проспектом до місця проведення фестивалю – площі перед Палацом культури, техніки та спорту коксохімічного заводу.

Такого Авдіївка ще не бачила! Школярі у вишиванках, з державними прапорами, на роliках і гіроскутерах мчали попереду колони, до якої щомиті приєднувалися нові й нові люди. Сотні радісних, усміхнених облич, на тлі яких різким контрастом виділялися поодинокі скособочені фізіономії явних прибічників «руського міра». Цих легко було відрізнити від нормальних громадян за тим, як вони намагалися швидше прошмигнути від святкуючих авдіївців у підвороття.

Млинців на лопатах ніхто не роздавав, не той у нас менталітет. А ось конкурс різноманітних національних наїдків був. Була і польова кухня. Гречана каша з маслом, чай і пасочки з родзинками розходилися «на ура»! Одна з місцевих жительок безкоштовно пригощала всіх охочих особливою стравою – гагаївською кашею. Вистачало їжі і для розуму та серця. На багатьох майстер-класах кожен, хто того бажав, міг повчитися малювати картини на справжньому полотні, розмалювати писанку чи виліпити щось із глини. А ще – послухати «живцем» сучасних українських поетів Артема Полежаку, Сергія Жадана тощо. Загалом у фестивалі взяло участь близько 30 різних творчих колективів, а завершальний концерт фестивалю відвідало кілька сотень жителів Авдіївки та сусідніх населених пунктів.

А поруч із площею, на якій гримів фестиваль, зяяло мертвою пустою подвір'я храму Святої Марії Магдалини Московського патріархату...

Олег ЯНОВСЬКИЙ

ДИТЯЧІСТЬ

НА МІННОМУ ПОЛІ

«Світ, як і Україна, нині переживає дуже непрості часи. І ми маємо тримати наше серце відкритим до проблем, до болю простих людей і, в першу чергу, дітей...

242 дитини були вбиті російськими агресорами, починаючи з 2014 року», – сказав Президент України Петро Порошенко під час зустрічі з учасниками акції «Діти єднають Україну». Крається серце від цієї жахливої статистики. Наші маленькі співгромадяни гинуть від куль проросійських найманців, від мін та інших боєприпасів, якими ворог «нашпигував» землю Донбасу. Важко навіть уявити, скільки невинних жертв та каліцтв принесла б ще розв’язана Росією війна, якби розмінуванням не займалися Збройні Сили України, Державна служба з надзвичайних ситуацій, Державна спеціальна служба транспорту, різноманітні гуманітарні організації та фонди, та коли б вчасно не проводилися інші заходи, де дітей вчать виживати в умовах ведення бойових дій

Цей житловий будинок з пошкодженим дахом та вибитими вікнами – мовчазне нагадування про війну на Сході України. Тут мешкають зі своїми батьками п’ятеро дітей. Моторошна й небезпечна домівка в селищі, розташованому менш ніж за кілометр від лінії розмежування. Бавитися на вулиці тут надто ризиковано: можна натрапити на невибухлий снаряд чи міну. Та й обстріли, попри багаторазове оголошення перемир’я, відбуваються мало не щодня. Діти тут живуть далеко недитячими турботами: допомагають батькам возити воду з іншого кінця селища, ходять по продукти, працюють у саду чи на городі... Все це – на тлі постійної небезпеки для життя. Безхмарного дитинства, як у решти українських дітей, у них, на жаль, поки що немає.

Це – типова картина, яку сьогодні можна спостерігати в багатьох населених пунктах Донбасу, які розташовані надто близько до лінії розмежування. Відколи тут йде війна, місцеві жителі з острахом сприймають навіть цілком буденні донедавна речі. Дорога на роботу чи у школу, праця у власному господарстві, відпочинок із сім’єю після напружених трудових буднів – все це колись вважалося звичною справою. Тепер це вибір між життям і смертю. І якщо дорослі можуть зробити цей вибір свідомо, то діти переважно стають заручниками обставин.

За статистикою ООН, в Україні площа замінованих територій становить близько 700 тис. гектарів. Станом на 1 січня 2018 року групи розмінування Збройних Сил, Державної спеціальної служби транспорту, піротехнічні підрозділи Державної служби з надзвичайних ситуацій працювали на території майже 26 тис. гектарів, знешкодивши близько 326 тис. вибухонебезпечних предметів. Військові сапери, зокрема, виявили і знищили понад 177,5 тис. боєприпасів

За даними Національного інституту стратегічних досліджень, збройні конфлікти, розв'язані людством протягом останнього десятиріччя, забрали життя близько двох мільйонів дітей. Ще шість мільйонів стали каліками, 1 млн – сиротами, близько 20 млн – залишили постійне місце проживання. Не обійшла ця проблема й нашу державу. В останній доповіді Управління Верховного комісара ООН з прав людини йдеться про те, що в результаті бойових дій на Сході України загальною загинуло близько 10 тис. людей. З них близько 3 тис. – цивільні. Понад 22 тис. зазнали поранень і каліцтв, 1,7 млн змушені були переселитися в межах України та поза нею.

Така чимала кількість пояснюється тим, що і до 2014 року, і нині Донбас залишається найбільш густонаселеним регіоном України. І поки там триває російська окупація, про покращення ситуації годі й мріяти. Район лінії зіткнення перебуває на відстані ураження із закритих вогневих позицій проросійських бойовиків, а в межах майже стокілометрової зони, куди влуча-

ють їхні важкі ракетні артилерійські системи, живуть ще понад мільйон мирних жителів.

Діти завжди були найбільш уразливою категорією в усіх воєнних конфліктах. Україна не стала винятком. Через війну в нас з'явилися діти-переселенці, сироти, діти з інвалідністю... На жаль, адекватна статистика щодо точної кількості кожної з цих категорій відсутня. Державні органи, неурядові благодійні організації та міжнародні фонди наводять лише приблизні цифри. Проте, прискіпливо проаналізувавши їх, загальну картину відтворити таки можна.

– Ця війна зачепила життя загальною понад півмільйона дітей в Україні, – коментує Руді Лухман, заступник голови представництва Дитячого фонду ЮНІСЕФ в Україні. – З них 230 тис. зареєстровані як внутрішньо переміщені особи.

Чимало дітей окупованого Донбасу страждають також від посттравматичного стресового розладу. На жаль, часто-густо діти залишаються наодинці з цією проблемою. Вони підсвідомо намагаються витіснити з голови страх і жити нормаль-

ним життям, але їм це не завжди вдається. Адже дитина негативному впливу піддається найбільше. Психосоціальної підтримки потребують понад 200 тисяч дітей, які мешкають у межах 15-кілометрової зони від лінії розмежування. Саме там, де ось уже п'ятий рік тривають найбільш інтенсивні бойові дії. Батьки, вчителі та шкільні психологи бачать вражаючі зміни в поведінці дітей, навіть 3–4-річних. Надмірна тривожність, нічні кошмари, агресивна поведінка й замкнутість... Все це – наслідки посттравматичного стресового розладу. Соціальні працівники, психологи та спеціально підготовлений персонал працюють із цією категорією майже цілодобово.

Ще до війни однією з нагальних проблем Донбасу було відвідування шкіл. Річ у тому, що вони є не в кожному тутешньому селі, тим паче – маленькому. Тому районні управління освіти розробляли спеціальні логістичні схеми розподілу дітей, аби щодня доставляти їх у найближчі міста чи великі селища на навчання. Там, де більш-менш дозволяла відстань, обходилися без транспорту.

Міжнародний рух за заборону протипіхотних мін назвав Україну однією з тих країн, де від них загинуло найбільше людей. З середини 2014-го по кінець 2017 року на Донбасі від вибухів мін постраждало загалом близько 900 військово-службовців, 199 з них загинули. За даними Державної служби України з питань надзвичайних ситуацій (ДСНС), жертвами вибухів мін стало близько двох сотень осіб, серед них 23 діти. 50 з цих людей загинули, зокрема 4 діти

Коли почалася війна, чимало дітей з прифронтових селищ змушені були ходити у школи на непідконтрольну територію. Така ситуація, зокрема, склалася у кількох населених пунктах поблизу Майорська. Тамтешні діти відвідували школу в окупованій Горлівці. Віднедавна ситуація змінилася. Місцева влада виділила автобус, тож нині їх возять в Опитне поблизу Бахмута. Тамтешнім педагогам довелося докласти чимало зусиль, аби після майже дворічної перерви діти змогли наздогнати шкільну програму.

Та найстрашнішою бідою дітей та вчителів стали обстріли. Починаючи з 2014 року, близько восьми сотень шкіл Донбасу зазнали руйнувань і нині непридатні для занять. Це кожна п'ята школа в регіоні. Одну із них, розташовану в Красногорівці, відвідують 400 дітей з п'яти шкіл найближчих населених пунктів, хоча вона розрахована на 250. Навчальних аудиторій не вистачає, через що два вчителі змушені проводити в одному приміщенні уроки відразу для двох класів. Кожен веде діалог зі своїми дітьми тоді, коли його колега дав

своїм учням завдання, і вони його виконують.

Своїм неповторним воєнним «колеритом» тут наповнені заняття з безпеки життєдіяльності. Власне, як і в багатьох інших навчальних закладах прифронтової зони. Дітей тут у прямому сенсі навчають виживати. Уроки засвоюються добре, адже на підвіконниках у класах – мішки з піском для захисту від куль, на дверях у коридорі наклеєні різнокольорові стрічки. Червоними позначені приміщення, яких потрібно уникати під час обстрілів.

Третій рік поспіль школи Луганської та Донецької областей беруть участь у програмах «Освіта в надзвичайних ситуаціях» та «Діти миру», підтримуваних Європейською комісією та ЮНІСЕФ. Спеціально підготовлений персонал вчить дітей правильно поводитися в небезпечних ситуаціях, надає необхідну психологічну підтримку тощо. Нещодавно до згаданих програм долучилися заклади освіти Дніпропетровської, Запорізь-

кої, та Харківської областей. Діти та підлітки вчилися долати стрес, тривожність, запобігати та врегульовувати конфлікти тощо.

Минулого року Дитячий фонд ООН ЮНІСЕФ за фінансової підтримки Європейського Союзу розпочав черговий проект, який має на меті надати необхідні життєві навички та психосоціальну підтримку майже 14 тис. дітей та підлітків, які живуть у районах, де тривають найбільш інтенсивні бойові дії. Бюджет проекту становить 500 тис. євро.

Та якщо психологічну школу, за подіями війною, ще якось можна виправити, то фізичну іноді неможливо. Часто-густо діти потерпають від залишених чи нерозірваних боєприпасів, мін-пасток тощо. Саме вони стали причиною приблизно двох третин випадків смерті або поранення, зафіксованих протягом минулого року. Фактично

щотижня одна дитина гинула чи зазнавала поранення. Такі події зазвичай стаються тоді, коли дівчата знаходять на землі ручні гранати, запали, інші вибухонебезпечні предмети і сприймає їх за іграшку.

За оцінками Організації Об'єднаних Націй, нині Донбас є однією з найбільш замінованих територій на земній кулі. Представники найбільшої у світі організації з розмінування The Halo Trust підрахували, що станом на початок 2018 року від мін та вибухонебезпечних предметів там постраждали 1,8 тис. військових і цивільних. Це без урахування 15-кілометрової буферної зони на лінії зіткнення, до якої майже неможливо отримати доступ. У групі ризику перебувають також близько 220 тисяч дітей – мешканців Луганської та Донецької областей.

На початку 2016 року фахівці The Halo Trust провели обстеження в районі селища Озерне. Береги річки Сіверський Донець та прилеглих озер, де часто рибалила місцева дітвора, виявилися замінованими. Жителі повідомляли про протитанкові міни та міни-пастки. Операція з розмінування вказаної території була визначена як пріоритетна.

Аби запобігти дитячій смертності і каліцтвам, представники гуманітарної місії The Halo Trust з 2015 року проводять ручне розмінування районів, де нещодавно велися бойові дії. Особливість організації в тому, що вона надає робочі місця місцевим жителям, котрі добре знають свою місцевість, і в такий спосіб працює по всьому світу.

Переваги такої роботи очевидні. По-перше, люди у кризових регіонах мають можливість навчитися новій справі, яка приносить їм дохід і дозволить швидко стати на ноги після воєнних потрясінь. Жодних кваліфікацій або досвіду від них не вимагають. Претенденти проходять лише спеціальний три-тижневий курс навчання. По-друге, досконале знання місцевості демі-

За підрахунками Міжнародного комітету Червоного Хреста, від боєприпасів і саморобних вибухових пристроїв в Україні з середини 2014 року загинуло щонайменше кілька сотень людей, близько півтисячі зазнали поранень

нераторами є гарантією того, що The Halo Trust передасть землю місцевим органам влади повністю вільною від усіх відомих наземних мін. Забруднену землю ділять на квадрати і метр метром перевіряють за допомогою металошукачів, радарів чи інших інструментів. Один демінератор може очистити за день від 10 до 50 квадратних метрів. Спосіб насправді досить повільний, але ефективний і дає сто відсоткову гарантію.

Інструктори організації проводять заняття з мінної безпеки у навчальних закладах Луганської та Донецької областей. Наймолодшим дітям демонструють повчальні мультики, старшим – документальні фільми. Розповідають реальні історії, які траплялися з їхніми ровесниками під час необережного поводження із небезпечними знахідками. Потім в ігровій формі перевіряють, як

діти засвоїли вкрай важливий для них матеріал.

Один з демінераторів – Ігор Голованов з-під Донецька. До війни на Сході України мав успішний бізнес. Разом з дружиною Світлою та двома дітьми – 11-річним Михайлом та 6-річною Тетяною – жили в багатоквартирному будинку. Помешкання неодноразово потрапляло під обстріл. Одного разу осколок снаряду пошкодив балкон квартири, тож Ігор переїздив свою сім'ю в іншу область, а сам повернувся на Донбас і вирішив звернутися до The Halo Trust. Нині він керує групою демінерів з 12 осіб. Пояснює, що зробив це заради своїх дітей. Адже впевнений, що війна скоро закінчиться, і люди отримають шанс повернутися додому, аби відновити свої домівки і почати нове мирне життя.

Сергій БАКАРАБ

ОТРИМАЙ СОЦІАЛЬНУ КАРТКУ УЧАСНИКА АТО

Реєструйся на сайті

UKRAZOM.ORG

Безкоштовна гаряча лінія

0 800 50 75 75*

*дзвінки безкоштовні зі стаціонарних та мобільних телефонів

- юридичні консультації
 - медична допомога
 - психологічна підтримка
 - знижки у всеукраїнських торгових мережах
 - освітні та оздоровчі програми
- для учасників АТО та їхніх родин

«ЕЙС ВЕНТУРА» ПРОТИ РОСІЙСЬКИХ БЕЗПІЛОТНИКІВ

Позивний у нього – за ім'ям героя відомого фільму, який постійно рятував усіляку живність.

На актора Джима Керрі він зовсім не схожий – ні зовнішністю, ні темпераментом.

Звідки ж таке порівняння?

– Так хлопці назвали, – несподівано зашарівся взводний.

– Я дуже тварин люблю, ну і...

І замовкає. Він узагалі не надто балакучий. А хлопці сміються:

– «Люблю» – не те слово!

Знали б ви, скількох котів та собак він взимку від холоду врятував.

На всій передовій, мабуть, немає жодного чотирилапого, який би в його бліндажі не грівся.

Він і в зенітники пішов, щоб сепарські безпілотики наших кажанів ночами не лякали, –

жартують хлопці,

але з повагою дивляться

на командира

Будь-яка війна рано чи пізно закінчується. Не буде винятком і ця, розв'язана кремлівськими «гібридами» проти України. І в тому, що до мирного життя, коли над Донецьком і Луганськом замайорять синьо-жовті державні прапори, потрібно готуватися вже сьогодні, глибоко переконаний 24-річний сержант 38-го ракетно-зенітного полку Антон Печерикін. Тому і вступив без відриву від служби на заочне відділення Запорізької державної інженерної академії, аби отримати абсолютно мирну спеціальність інженера-механіка металургійного обладнання.

– У мене вже другий контракт – до 2020 року, – розповідає Антон. – Сподіваюся, що до того часу ми покладемо край усьому цьому безладу на Донбасі. Хоча, звісно, у разі чого служитиму до повної перемоги. Але мені вже так хочеться щось створювати!

А ось тим, від кого хлопець нині захищає небо України, хочеться тільки нищити і руйнувати. В тому і полягає різниця між українськими воїнами і російськими найманцями. Українські військовослужбовці суворо дотримуються Мінських домовленостей, чого не скажеш про російсько-окупаційні війська. З окупованої території постійно залітають різноманітні безпілотники, деякі з розвідувальними цілями, а деякі і з запасами вибухівки. Та на заваді їм, захищаючи мирне небо України, надійно стоять українські зенітники.

Антон Печерикін походить зі звичайної сім'ї, як і більшість тих, хто прийшов до армії за покликом душі, а не за грошима. Його батько працює токарем на запорізькому заводі «Радіоприлад», мати – домогосподарка. Сам хлопець закінчив ПТУ, трудився на будівництві, мав непогану зарплату. Що ж привело його в листопаді 2014 року до ЗСУ?

– Я, чесно кажучи, мало цікавився політикою, – каже хлопець. – Навіть подій на Майдані

не розумів. Але почалася війна. Знаєте, коли дивишся новини по телевізору – це одна справа. А ось коли я побачив, скільки нових могил з'явилося на нашому цвинтарі, де ховали десантників, які загинули в зоні АТО... У мене в душі все перевернулося. До того ж у мене був друг, котрий воював, повернувся з пораненням... Та що тут пояснювати, пішов – і все, бо так треба.

В армії Антон отримав спеціальність оператора зенітно-ракетного комплексу «Оса». Хоча, каже, хотів у піхоту, аби ворога бачити зблизька. Втім це не завадило йому стати висококласним фахівцем, про що свідчать грамоти від командування ОТУ «Південь» та командира частини. Рік тому став виконувачем обов'язків командира взводу. Найстаршому з його підлеглих 42 роки. Чи не заважає така різниця у віці службовим відносинам?

– Абсолютно не заважає, – каже взводний. – У нас нормальний колектив. Ті, хто воював, передають досвід необстріляним.

Бойовий досвід має і Антон. Великих цілей, щоправда, збивати не доводилося, та принаймні один безпілотник він на свій рахунок записав. А скільки їх відігнав – навіть не лічив.

– По безпілотниках працювати важко, – ділиться специфікою своєї служби сержант. – Щойно їхня апаратура фіксує, що ми взяли їх у супроводження, вони негайно виходять із зони ураження.

А це свідчить, що з тієї сторони до нас літають не якісь саморобки, а серйозні апарати промислового виробництва. На коліні під териконом такої штуки не склепаєш. А ще росіяни взяли моду запускати безпілотники над населеними пунктами. В цьому разі стріляти нам категорично заборонено. Адже кожна ракета – це все ж таки 14 кілограмів тротилу, всяке може статися. За такого ставлення українських військових до мирного населення Антона дивує, як деякі місцеві жителі реагують на самих військових.

– Яких тільки дурниць не доводилося чути! – згадує він. – Якось стояли у черзі до банкомата, тут зайшли хлопці із синіми пов'язками ВСП (військова служба правопорядку). Місцеві заходилися судити-рядити, що ця аббревіатура означає. А один дідок на повному серйозі з виглядом знавця відповідає: «Вооруженные силы Польши!» Ось так і народжуються міфи.

Влітку Антон Печерикін перейде вже на третій курс університету. Звичайно ж, вчитися нелегко: обов'язки взводного, тренування, обслуговування техніки та бойові чергування через добу відбирають левову частку часу. Попри все це, хлопець намагається не відставати в опануванні мирної професії від пересічних студентів. Вірить, що в житті вона йому знадобиться обов'язково. А позивний у нього правильний. Як і він сам.

Олег ШПАК

«ХИЖАК»

Ще до війни на Донбасі Дмитро Кучеренко інколи займався риболовлею, аби відпочити від роботи. Чоловік тоді й гадки не мав, що згодом пріоритети можуть помінятися, і хобі посяде перше місце в житті. Дізнавшись, що в рідному Кіровограді постійно відбуваються спортивні риболовецькі змагання, вирішив випробувати удачу. Чи то новачкам щастить, чи то непереборне бажання перемогти відіграло свою роль, та результат цілком задовольнив рибалку-початківця. Він виборов головний приз – великий надувний човен. Саме тоді й відчув смак перемоги, який вже 7 років спонукає його до нових звершень

ДЛЯ АТОВЦІВ

– Навіть важко пояснити, які емоції мене переповнювали, коли дізнався, що став переможцем. Це був перший крок до того, щоб мене прийняли в когорті професіоналів, – говорить Дмитро.

Риболовецькі змагання чи турніри – далеко не проста справа. Адже кардинально відрізняються від загального уявлення про риболовлю і більше схожі на полювання. Особливо екстремальною та захопливою є ловля хижака. Потрібно вирахувати місце, де він може ховатися, постійно його вистежувати й упіймати. І тут результат залежить від сотні нюансів: яку приманку використати, з якого боку її закинути й на яку відстань. Окрім хисту, має ще й щастити, тоді буде бажаний результат – трофейний екземпляр на гачку вашого спінінга. До речі, переможець не

завжди визначається за найбільшою рибиною, інколи результат залежить від маси всього улову.

Такі заходи не лише мають популяризувати цей вид спорту, здоровий спосіб життя, передусім вони дають унікальну можливість створити такий собі великий клуб за інтересами.

– З часом ми всі стаємо фанатами цієї справи. Вона нас поглинає. Буває так, що серед робочого тижня телефонуєш друзям-рибалкам і просто ставиш їх перед фактом: завтра виїжджаємо. Ніхто ніколи не відмовляється. Приміром, рибалимо з четвертої до восьмої ранку, а потім – по роботах. Такий собі ранковий риболовецький моціон, – розповідає Дмитро.

Про улюблене чоловіче захоплення, що зазвичай завершується смачною юшкою в колі друзів,

2014-го Дмитрові довелося забути майже на рік.

Тоді наша країна зіштовхнулася зі смертельною загрозою з боку Росії. Підступний ворог вдерся на українські території, у розпалі були бойових дій. І, звичайно, обуренню українського народу не було меж. Люди сповнилися щирого та всеохопного патріотизму.

Дмитро тоді вже мешкав у Києві, мав пристойну роботу й двох маленьких дітей. Свого часу через стан здоров'я його не призвали на строкову службу. Тож під мобілізацію він не підпадав. На запитання, чому пішов в армію, чоловік жартома відповідає:

– Я кандидат у майстри спорту з боксу, мені постійно треба кудись дівати адреналін. А якщо серйозно, то нашу землю потрібно боронити, і кожен, хто

може це робити, не має стояти осторонь.

Коли він прийшов до військкомату, йому зауважили: «Чоловіче, та ви ж не підпадаєте під мобілізацію». «Я так вирішив», – відрізав Дмитро. Працівник військового комісаріату, побачивши його рішучість, сказав написати розписку, що в разі чого ніхто претензій не пред'являтиме. Так і почався армійський шлях рядового Дмитра Кучеренка.

– Звичайно, хотілося потрапити у спецпризначенці або розвідку. Та мене направили в артилерію. Я не жалкую, адже, напевне, зміг там зробити для країни більше, ніж на будь-якій іншій посаді.

У 19-й окремій ракетній бригаді його призначили в бойовий екіпаж ракетного комплексу «Точка-У». Під час навчань артилеристів, які відбувалися в Хмельницькому, Дмитро зумів потрапити й на такі собі майстер-класи для спецпризначенців на території сусіднього 8-го полку. Ці знання потім допомогли вистояти й вижити в пекельні місяці 2014-го. Тоді артилерія не мала перепочинку. На рахунку унікальної 19-ї бригади сотні й тисячі вдалих уражень противника.

Саме військовослужбовці 19-ї крили вогнем бойовиків на Савур-Могилі, під Сніжним, численні колони російської артилерії. Вони настільки тримали в напрузі ворога, що російські «аналітики» не могли змовчати. Це вони про артилеристів з Хмельницького зі злістю пи-

сали: «Прості українські хлопці» тримають у страху всіх у ДНР та ЛНР. 19-та ракетна бригада в ЗСУ, єдина військова частина в Україні, яка озброєна ракетним комплексом «Точка-У», тому всі випадки використання таких ракет – робота саме цього військового колективу».

Наші воїни цього не приховували. Адже вони рятували свою землю від агресії Росії і давали зрозуміти загарбнику, хто господар на Донбасі. Розвідники вираховували пересування колон техніки противника, і артилеристи нищили їх за хвилини.

– Ми могли добу, дві, три сидіти в машині в очікуванні наказу. Секунди впливали на результат. Вийти не можна, а про сон годі й думати. Це дуже складно психологічно. Складніше, ніж тоді, коли готували машину до бою, – згадує Дмитро.

На його думку, найвдаліша бойова операція – знищене місце перебування «розпіяреного» російського псковського підрозділу спецпризначення. Окупанти тоді втратили понад сотню загиблими і 200 пораненими, 15 одиниць ворожої броньованої техніки не підлягали відновленню.

«Точка-У» прилітає точно, тож на підрозділі, до якого вона прилетіла, можна ставити крапку. Те, що він відчував у такі миті, Дмитро описує так: спочатку усвідомлення, що ти це зробив, а потім байдужість.

Як йому вдалося вціліти і вижити в ті моменти, коли йшло справжнє полювання росіян на українських артилеристів, Дмитро й досі дивується. Чоловік не любить згадувати про ті перипетії, але каже, що йому дуже щастило. Коли серед його товаришів були поранені й контужені, він відбувався лише невеличкою подряпиною.

– Завжди відчував, що зі мною нічого не трапиться, можливо, це спрацювало, – це вже тепер напівжартома згадує Дмитро.

А потім продовжує:

– Щоб там не було, я гордий за те, що не побоявся, пішов у самісіньке пекло війни. Напевне, не зміг би собі пробачити, якщо б залишився осторонь, не допоміг своєму народові.

Налаштувати себе на перемогу

– це вже крок до успіху. Так було у Дмитра Кучеренка на війні, у цьому він переконаний і тепер. Але за перемогу він змагається вже не з озброєним ворогом, а у спортивних риболовецьких турнірах.

Після повернення із зони АТО 2015 року чоловік зрозумів: його захоплення дозволяє розслабити нерви й відволіктися від страшних згадок про війну. Якщо було бодай кілька вільних годин, він брав спінінг і просто на столичній Оболоні отримував біля води безліч позитивних емоцій. Рибу, як правило, він відпускав і йшов з порожніми руками, але з відчуттям моральної легкості. І саме в такі моменти його осянула ідея: риболовля – це чудова реабілітація для бійців. Щоб реалізувати її, Дмитро знайшов одностудію, а згодом і тих, хто реально допомагатиме в цій благородній справі. На одному з майстер-класів для рибалок він познайомився зі своїм нинішнім напарником – фахівцем у сфері IT, офіцером запасу Валерієм Жмаком. Минулого року вони за допомогою волонтерів влаштували для бійців, які проходили лікування у військовому шпиталі в Ірпені такий виїздно-реабілітаційний. Люди забували про поранення та фізичні вади. Риболовля відволікала від важких буднів і переносила їхню свідомість у світ тиші та гармонії.

Такий виїзд для захисників Дмитро з Валерієм організували на риболовецькій базі відпочинку «Смарагдова», що на Оболоні. Чоловіки кажуть, що це одне з найперших вдалих місць проведення таких заходів. Адже головна умова – наявність риби, бо якщо не клює, такі люди відразу втрачають інтерес і вдруге вже не прийдуть. Керівник бази «Смарагдова» пішов назустріч у цій шляхетній справі.

– Директор нам допомагає. Атовці там можуть взяти за півціни човен, можна замовити недорогого альтанки, власноруч приготу-

вати смачні страви. Коли клює і є гарний улов, людина розуміє саму суть, їй стає цікаво. Цим з першого разу не можна дуже сильно захопитися, тут потрібен час. А коли зрозумієш – тоді це сприймається по-іншому, з азартом, – говорить Валерій Жмак.

Та щоб дізнатися про нюанси та тонкощі саме спортивного полювання на рибу, яке, до речі, суттєво відрізняється від класичної любительської риболовлі, без майстер-класу не обійтися. Нині команда, у складі якої чотири особи і яка обрала собі досить неординарну назву «Хижак», планує обов'язково проводити такі тренінги.

– Звичайно, ми прагнемо, щоб вони були безкоштовними, щоб з їхньою допомогою можна було прищепити любов до такого виду відпочинку. Заняття має проводити рибалка, який уже зажив авторитет участю в турнірах, відомий у риболовецьких колах. Тренери приходять зі своїми снастями, коробочками, наживками, воблерами. Вони

розповідають, як ловити ту чи іншу рибу, на яку приманку, яким спінінгом. Це ціла наука, – ділиться Дмитро.

Саму назву «Хижак» Дмитро Кучеренко виношував з юних літ. Для нього це слово асоціюється із чоловіком, який здобуває, не боїться перешкод та труднощів. А через те, що його команда збирається робити ставку в риболовлі саме на хижака, над назвою думати не довелося.

Тож, як кажуть, як човна назвеш, так він і попливе. Чоловіки вже не жартома, з бажанням, притаманним сильній статі, – йти

до кінця, взялися за справу, яка з кожним місяцем набирає обертів. Всі мають постійну роботу, але будь-який вільний час використовують для розширення можливостей власної компанії, яка, можливо, з часом переросте з хобі у пристойний бізнес. Розпочали правильно – зі створення власного бренду. Стилізований логотип риби-хижака на гачку розробляли за допомогою професіонала. Тож логотип вже прикрашає фірмові кепі, кухлі та сторінки членів команди в соцмережах. До речі, за кілька місяців «Хижак» набрали понад 900 дописувачів. Невдовзі

запрацює інтернет-магазин та сайт. Відомі бренди, які спеціалізуються на риболовлі та полюванні, вже звертають на молоду команду увагу, дехто навіть виявив бажання спонсорувати такий чудовий стартап, ідея якого зародилася лише п'ять місяців тому.

– Ми плануємо розширяти свою діяльність. Це і риболовні тури Україною, відкриття магазину, будемо робити корпоративи і, найголовніше, – виманювати атовців на риболовлю. Не знаю, як хто, а я особисто ще рік тому рибу не ловив. Просто іноді брав вудку і ходив на риболовлю лише для того, щоб відволіктися. Тепер все інакше, – ділиться враженнями Валерій.

Для Дмитра його хобі – щось неймовірне. Він у постійному русі: риболовецькі змагання, турніри, майстер-класи. Чоловік ходить туди по адреналін, позитивні емоції, а ще для того, щоб вчитися і зробити собі ім'я. Адже він відчуває в собі потенціал і мріє по-справжньому влитись у команду професіоналів. Так він вперше спробував свої сили в турнірі «Карта Рибалки Pike Cup 2018», який проводився на озері Вовкове.

– Там такого рівня змагання, що я їду туди не перемагати, а по досвід. 45 команд, у кожній по 2 людини. Будуть чемпіони світу, України. Хочу подивитися масштаб заходу, – так казав Дмитро за кілька днів до змагань. Під час турніру він показав гідний результат, хоча з досвідченими спортсменами змагатися досить важко.

Але це ще один плюс у загальному списку досягнень команди «Хижак». Дмитро надихає своїх однодумців на звернення і щоразу, коли вони їдуть вполювати чергову хижу рибу, завжди каже:

– Я їду лише по перемогі.

Галина ЖОЛТІКОВА

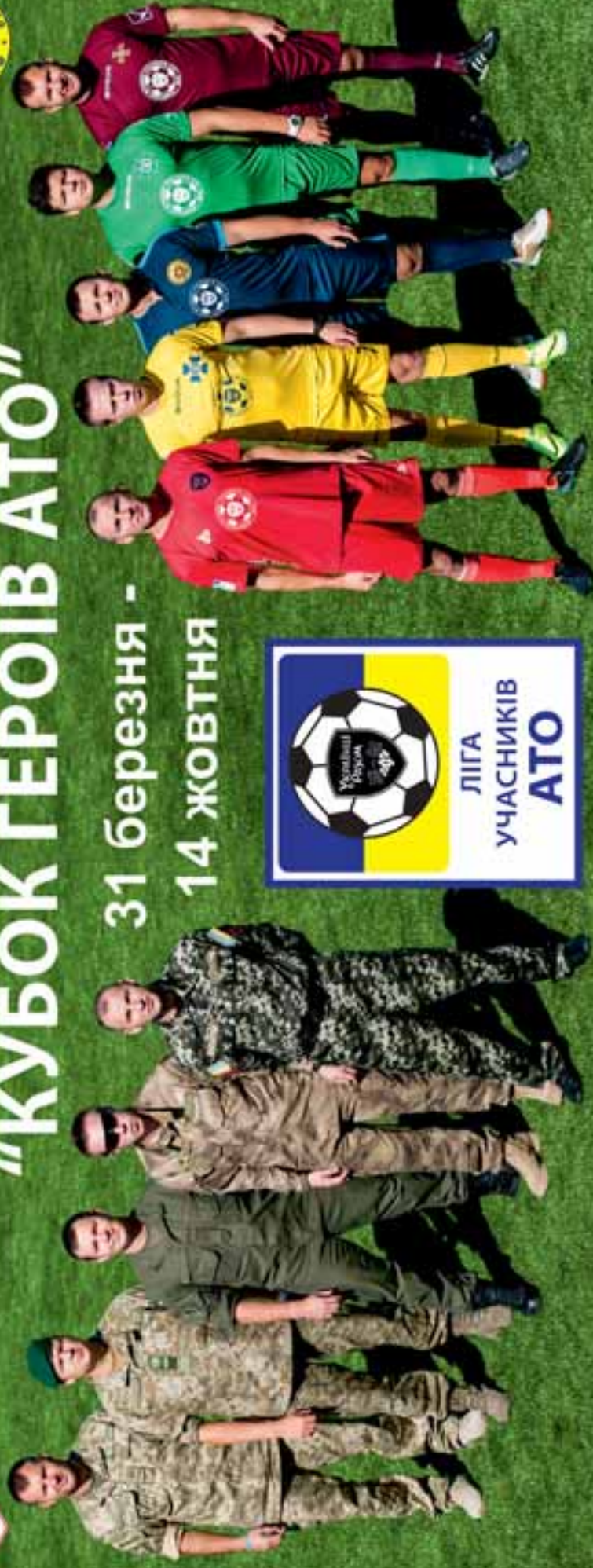
ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ УЧАСНИКІВ АТО
"УКРАЇНЦІ-РАЗОМ!"

ФЕДЕРАЦІЯ ФУТБОЛУ
УЧАСНИКІВ АТО

"КУБОК ГЕРОІВ АТО"

31 березня -
14 жовтня

Київ, Вишневе, Харків, Львів, Маріуполь, Миколаїв, Суми
Запоріжжя, Полтава, Черкаси, Житомир, Чернігів, Вінниця,
Дніпро, Івано-Франківськ, Сєвєродонецьк, Рівне, Луцьк

Наші партнери:

ukrazom.org

ТОЧКА НЕБАЙДУЖОСТІ

Вони повернулися з поїздки вздовж лінії розмежування на Сході України та діляться враженнями про відвідування військових підрозділів, що перебувають на передовій. Згадують про розбиті дороги і ворожі обстріли. А ще – про теплі зустрічі з уже давно знайомими бійцями

Вони – це волонтери Дарницького району столиці. Цього разу їхній маршрут пролягав від Широкиного через Мар'їнку, Красногорівку, Талаківку, Водяне, Піски...

Скільки було таких «бойових» виїздів, у волонтерському штабі й не пригадають. Кажуть, не рахували. Але один із активістів, якого тут називають «Хантер», вважає, що на передову за чотири роки

здійснено вже понад дві сотні виїздів.

Із самого початку подій на Сході везли туди все, як кажуть, по погоді й за потребою: протизастудні ліки, шкарпетки, футболки, головні убори, а також поживну, калорійну їжу. Кияни приносили, хто що міг: мед і домашнє печиво, крупи і макаронні вироби, банки з соліннями і варенням. Шукали

акумулятори, закуповували запчастини для авто та електротехніки, зустрічалися й домовлялися із спонсорами, благодійними організаціями. На зібрані гроші купували зимову гуму на автомобілі, везли й маскувальні сітки, мішки, в які бійці насипають пісок, а потім застосовують для укріплення позицій. Парамедику – необхідні ліки. Думали лише про те, що

машина, яку відправляють у зону бойових дій, має бути по максимуму завантажена обладнанням, речами та харчами.

Раїса Шматко, лідер Всеукраїнського жіночого руху «За вільну Україну» показує відеозапис того, що їм довелося побачити дорогою: зруйновані ворожими обстрілами будинки, порожні подвір'я і вулиці, де вже давно не чути дитячого сміху. Прізвища командирів і бійців, з якими зустрічалися, волонтери називати не хочуть. Як і розповідати про тих, хто особливо відзначився в боях мужністю. Кажуть, з етичних міркувань, щоби когось не обійти увагою. Мовляв, кожен заслуговує, аби його називали одним з найкращих. А там всі є рівними, всі воюють і ризикують однаково.

Але про одну зустріч Раїса Шматко не змогла не згадати. І досі вона не в силах забути «кіборга» Альошу з позивним «Динамо», розвідника з 93-ї бригади, який відомий тим, що на даху будівлі донецького аеропорту встановлював державний пра-

пор, Олексія Дурмасенка. Він є представником мабуть, найбільш миролюбної та важливої професії – ландшафтний дизайнер. Але коли почалися акції протесту на Майдані, залишив престижну роботу в Москві і переїхав до Києва. Був на барикадах в центрі столиці, добровольцем пішов на війну, що запалала на Донбасі.

Машини, які волонтери відправляють у зону бойових дій, мають бути по максимуму завантажені обладнанням, речами та харчами

– Цьому хлопцю, – розповідає Раїса Юріївна, – я тоді привезла передачу від мамі. Коли ми приїхали до донецького аеропорту, нас зустріла невелика група військовослужбовців. У мене на згадку, до речі, залишилося фото, де я сфотографувалася разом з ними. Серед них був і цей хлопча, славний, світлий такий. Побачивши нашу команду, Олексій зніяковів. А потім говорить: «Я знаю, що чоловік має дарувати жінці квіти. А в мене їх немає. А я так хочу вам щось подарувати». Потім витягає з кишені гільзу, які бійці зазвичай пристосовували для відкривання банок. Простягає мені і так сором'язливо каже: «Візьміть хоча б це. Не образитеся?» Для мене, до речі, ця гільза-відмикачка є дуже дорогим подарунком. Коли ж ми наступного разу приїхали до «кіборгів» з гуманітарним вантажем, Олексія вже не було серед живих. Загинув у бою, – згадуючи ту зустріч, Раїса Юріївна не приховує сліз.

У Києві волонтери також не сидять без діла. Як лідера Всеукраїнського жіночого руху

«За вільну Україну» Раїсу Юріївну часто запитують, чи не набридла їй ця неспокійна і виснажлива робота. Та жінка відповідає, що всі хлопці, з якими зустрічаються волонтери в окопах, є чийось дітьми. І вони стають ріднішими за рідних. А коли хтось із них гине на війні або отримує поранення, то й волонтерам стає дуже боляче. І тому Раїса Юріївна весь час себе запитує: якщо мені так боляче, то як же страждає матір, батько, які втратили найцінніше для себе – дитину? Тому батьки, які віддали війні найдорожче, мають постійно відчувати, що про них пам'ятають, їх підтримують.

Ось і вирішили волонтери заснувати відзнаку – «Орден матері бійця АТО». Долучилися небайдужі люди. Наприклад, з ВТО «Орден». Майже рік трудилися. Участь у розробці нагороди брав і відомий ювелір, який, до речі, також є учасником бойових дій. Цю відзнаку, вважає Раїса Юріївна, вона повинна вручити кожній мамі, чий син воював на Донбасі. І дуже просить: якщо хтось дізнається про

їхню ініціативу, нехай напише або зателефонує до ради волонтерів Дарницького району. Орден обов'язково буде вручено.

Ще один важливий напрямок у роботі волонтерів – це героїко-патріотичне виховання юного покоління. Наприклад, вони проводять уроки мужності в освітніх закладах. На зустрічі із школярами Раїса Шматко приносить артефакти, які можна називати і трофеями війни, з фронту, а учні створюють у школі куточки слави.

– Коли я починаю уроки мужності, – розповідає Раїса Юріївна, – то завжди запитую дітей: а чи знають вони, хто з колишніх

учнів школи зараз на Сході країни захищає їхній спокій? Сьогодні практично в кожній школі такі є. І молодь буде рости більш патріотично налаштованою, пишатися героїчними вчинками старших, поважати ветеранів.

Згадала Раїса Шматко й про не бойовий виїзд, коли відвідали Бахмут. Там функціонує кімната школяра «Бригантина», яка перетворилася на пункт допомоги людям, що потерпають від війни. Чимало привезли дітям того разу, хоча до цього відправили близько двох з половиною тонн різного майна. Наприклад, кімнату для тренувань поповнили 5 тренажерів. Привезли футболки і м'ячі, які передала Федерація футболу України, боксерські груші, спортивні мати, не кажучи вже про одяг і взуття. Не зайвими виявилися й ліки.

Волонтерством Раїса Шматко займається з 2006 року. Правда, тоді таку діяльність називали благодійністю. Допомогала онкохворим дітям. Фактично вона є засновником проведення в Україні акції «Допоможи – це просто!

Від волонтера військовослужбовці чекають іноді просто душевної розмови, звичайної життєвої поради

Видатні артисти шоу-бізнесу – в допомогу онкохворим дітям». Тепер повністю переключилася на допомогу армії. За її словами, вона як жінка добре розуміє, що без надійного тилу неможлива перемога у війні. Тому святим обов'язком волонтерів, якими переважно є жінки, вважає допомогу військовослужбовцям. І закликає людей до небайдужості, піклується про солідарність у волонтерському русі.

Раїса Юріївна переконана, що від волонтера військовослужбовці чекають іноді просто душевної розмови, звичайної життєвої поради. Вони прагнуть відчувати присмак домашнього затишку, зрозуміти, що потрібні всім нам і що за кожного з них хвилюються сотні пересічних громадян. Це вартє того, вважають громадські

активісти, щоби їхати до бійців.

– Намагаюся сприяти об'єднанню зусиль, координації наших дій, – говорить Раїса Шматко.

Часто відвідують волонтери і поранених, що лікуються у шпиталях, привозять їм інвалідні візки, медичні препарати, долучаються й до реабілітаційного процесу.

І такі волонтери, як Раїса Шматко, міцно стоять на своїх позиціях і щоразу, ризикуючи власним життям, доводять, що наша армія заслуговує поваги та підтримки суспільства. Якщо військовослужбовці ще й побачать, що вся країна стоїть поруч із ними в окопах, це неодмінно подвоїть їхні стійкість і сили.

Саме тому волонтери продовжують самовіддано працювати і глибоко переконані в тому, що своєю роботою наближають перемогу.

Олександр БОНДАРЕНКО

МОСКВА НАМ – НЕ МАТИ, А НЕВДЯЧНА ДОНЬКА

Сталося! Заява українського Президента, підтримана Верховною Радою, про звернення до Вселенського Патріарха Варфоломія із проханням про надання церковної автокефалії українському православ'ю сколихнула світ і не тільки православний. Україна як ніколи близька до отримання церковної самостійності (автокефалії)

Сьогодні ж в Україні діють три православні церкви. Українська православна церква Київського патріархату є найбільшою за числом парафіян, але невизнана іншими православними церквами світу, Українська православна церква Московського патріархату тільки за назвою українська, а насправді є частиною російської церкви і керується з Москви. Є ще Українська автокефальна православна церква, яка базується переважно в Галичині. В Україні більшість храмів належать УПЦ МП виключно через те, що влада, особливо за часів Януковича, саме цій церкві передавала храми. Проте УПЦ Київського патріархату сьогодні все ж має щось із 5 тисяч парафій.

Чому таке важливе звернення Президента до Вселенського патріарха задля визнання автокефалії? Тому що канонів щодо визнання автокефалії не існує, а є лише історична практика: з постановом нової держави визнається автокефалія її церкви. Щоправда, це стається не одразу після проголошення державної незалежності – церква з її двотисячолітньою традицією нікуди не поспішає, попереду в неї виключно Царство Небесне... Тож прохання Президента, звісно зі зверненням самих церковників, – підстава для розгляду питання Вселенським патріархом.

Що й сталося – Синод Константинопольської церкви офіційно почав розгляд українського звернення. Важливо, що в ньому ще раз, уже вкотре, наголошено: саме Константинопольська церква є церквою-матір'ю для Української церкви. Адже християнство на Русь прийшло з Константинополя, а вже від нас – у Залісся, до мокші, вепсів, ерзя, удмуртів тощо, які згодом назвуться «руськіми». Тим самим вкотре відкинуто претензії російської церкви бути якоюсь там вищою церквою для нас, українців.

Патріарх Філарет як геополітичне явище

Стійкість Київського патріархату, що витерпів анафему та звинувачення в розколі, безблагодатності, неканонічності та інших вигаданих Москвою єресь, змінює геополітичну картину не тільки православного світу, але й узагалі християнського.

Так більшість оглядачів, які стають ними залежно від кон'юнктури моменту і слово «томос» почули

вчора, пропустили деякі важливі моменти, що відбуваються паралельно з ймовірним визнанням автокефалії Української православної церкви, але в сув'язі з ним можуть сколихнути православний світ і присадити московського патріарха на лавку мокшанської ізби після марень про Третій Рим, а патріарха Нового Риму – Константинополя піднести і відновити в ранзі першого не тільки по честі, а й за впливом.

Патріарх Варфоломій I провів переговори з президентом Маке-

«Якщо Константинопольська церква є матір'ю-церквою для України, то Українська церква є матір'ю-церквою для Росії. Бо звідси пішла вона, а не навпаки. І не може матір просити незалежність від доньки».

Петро Порошенко

донії Георгіє Івановим про визнання Македонської православної церкви. Вона вже колись була визнаною, але з 1967 року має такий же статус, як і Київський патріархат. Товче її Сербська православна церква, як і російська – українську.

Між тим, ця церква має два мільйони вірних, що немало для православного світу, і її визнання буде обрізанням імперіалістичних потуг Росії через її соратницю Сербію. Визнання македонців, як ніколи, реальне.

Чорногорська православна церква також ще доволі недавно була визнаною автокефальною – у

1850-х роках. Її теж позбавили цього статусу через тиск Сербської церкви. Але з митрополитом Михайлом, що її нині очолює, постійно служить український Патріарх Філарет. І Вселенський патріарх також має намір її визнати.

Якщо ці три церкви – спільно з українською – будуть визнані од-

ДОВІДКА

Грузинська церква була визнана автокефальною через 26 років після проголошення, румунська – через 20, російська – через 141 рік.

У випадку з Сербською та Болгарською церквами за проголошення автокефалії на ієрархію і навіть народ накладалися анафеми, що не стало перешкодою для відновлення в подальшому євхаристійного єднання, а всі анафеми та заборони були забуті. Незважаючи на невизнаний статус автокефалії, на існування паралельної ієрархії або й анафеми, накладені на ієрархів автокефальної церкви, у відповідних помісних церквах продовжувалося благодатне життя, звершувалися всі таїнства, і вони належним чином несли своє служіння серед відповідного народу.

ним чи почерговими рішеннями Вселенського патріарха, це неабияк похитне позиції московської церкви з її маніакальним «руським міром».

...До речі, про геополітику: Патріарх Філарет створив російський екзархат Київського патріархату – представництво УПЦ КП в Росії. Його очолює митрополит Білгородський і Обоянський Іоасаф, а ще митрополит Богородський Адріан та єпископ Валуйський Петро. Уявляєте, в російських храмах моляться за патріарха Київського і всієї Руси– України! Так і має бути, адже це від нас до них пішло православ'я... І не буде дивним,

якщо ближчим часом з'являться архієреї Київського патріархату з титулами Владивостоцького, Кубанського, Воронежського, Сибірського...

Важливі акценти

Вселенський патріарх НІКОЛИ не визнавав належності української землі до Московського патріархату. Покійний чернігівський митрополит Московського патріархату Антоній (Вакарік) читав 1990 року лист Вселенського патріарха Димитрія I, де говорилося про визнання РПЦ лише в межах 1596 року, тобто без приєднання Київської митрополії.

Проти втручання держави в церковні справи (читай – проти ав-

токефалії) кричать захисники РПЦ, створеної Йосифом Джугашвілі (псевдо – Сталін) 1943 року. Анекдот... Навіть назва була змінена – із

ДОВІДКА

Автокефалія – в перекладі з грецької «авто» – сам, «кефалі» – голова.

Тобто самоглавна, незалежна.

Вселенський патріарх – такий титул має патріарх Константинопольської церкви, бо є першим по честі серед всіх православних церков світу. А ще він має право виступати арбітром у суперечках православних церков. Томос – урочисте послання Вселенського патріарха.

Канон – закон, канонічність – законність.

Синод – керівний колективний орган церкви, очолюваний патріархом.

Керівники Московського патріархату та Опозиційний блок виступили проти звернень про визнання Вселенським патріархом автокефалії Української православної церкви

Російської (як за патріарха Тихона) вона раптом стала Руською...

Зрештою міф про невтручання держави в церковні справи є лише міфом. Якщо ж москвофіли переконані в протилежному – мають піти в єресь, відкидаючи всі Вселенські собори, скликані імператорами. Он навіть святий рівноапостольний імператор Костянтин, скликаючи Вселенський собор, який ухвалив Символ віри, був... язичником. Щоправда, перед смертю став християнином.

Три випадки визнання церковної автокефалії у XX столітті

Перший – грузини методично вбивали присланих з Москви екзархів, аж доки Сталін наказав РПЦ визнати автокефалію Грузинської церкви. Другий – польська влада і церква спільно звернулися до Вселенського патріарха по томос, і він його видав. Третій – естонська влада поступила так само, ще й вивізнивши насельників Пюхтицького монастиря на кордон з Росією і відправивши їх на «історическую родину».

Ми йдемо польсько-естонським шляхом. До «пюхтицького варіанта» ще не дійшли, але принаймні, у селі Жукля, що за кілька десятків кілометрів від російського кордону, звичайні селяни відкидали, як снопи, від церкви московських служок, тож такий потенціал у нас є.

Москві заціпило

Від Москви досі немає жодної, як вони кажуть, «внятної» реакції на автокефальне прагнення України.

Причин дві: 1) вони заскочені такою спланованою і рішучою акцією Президента, українських церков та Константинопольського патріарха і розуміють, що не можуть реально зашкодити Вселенському патріарху (Московську церкву підтримує тільки Сербська), 2) готують якусь провокацію проти Варфоломія I і його Синоду.

Варто додати, що московський патріарх жодним законним чином не може завадити наданню українському православ'ю Томоса про автокефалію. Права вето у нього не існує. Але очевидно, що

з визнанням автокефалії Української церкви вона стає найбільшою у світі – адже до парафій УПЦ КП і УАПЦ додадуться немало й тих, що наразі перебувають у складі УПЦ Московського патріархату. Наприклад, навіть у північному Корюківському районі Чернігівщини, де діють лише три українські парафії, а решта – російські, люди телефонують до нашого священика і питають, чи правда те, що в них у селі церква московська? Адже досі вона лукаво ховається за вівіскою української. Зрештою, за нашими даними, згадуване звернення до Вселенського патріарха підписали, як мінімум, два митрополити і цієї церкви...

Тож визнання української автокефалії неабияк зменшує число парафій російської церкви взагалі, не тільки в Україні. Зрештою і Росія стає переважно мусульманською країною. Достатньо глянути лишень, скільки їх молиться на Курбан-Байрам у столиці «православної» Росії. Й оце росіяни будуть вчити нас православ'ю?!

Василь ЧЕПУРНИЙ

Фінські та хорватські уроки для України

Наприкінці квітня цього року начальник Генерального штабу – Головнокомандувач ЗС України генерал армії України Віктор Муженко підписав наказ «Про затвердження програми заходів щодо відновлення та впровадження національних бойових традицій у Збройних Силах України». У документі привертає увагу теза про вивчення бойового досвіду Фінляндії та Хорватії як країн, що здобули та захистили свою незалежність у XX столітті. Досвід цих країн дійсно унікальний та дуже цікавий саме для України, яка стримує російську агресію

«Njet, Molotoff»

Саме так співали фіни під час радянсько-фінської війни 1939-1940 рр. Народний комісар закордонних справ СРСР В'ячеслав Молотов відзначився не лише як один із активних учасників кривавих партійних чисток 1937-38 рр., а й як один із ініціаторів пакту з Третім рейхом, за яким Фінляндія увійшла в радянську сферу впливу. Після цього стосунки між Москвою та Гельсінкі загострилися. У листопаді 1939 р. фіни відмовилися передати СРСР значні території в Карелії та військово-морську базу Ханко, у відповідь на це Союз розірвав дипломатичні стосунки.

До цього відбулось уже дві радянсько-фінські війни (1918-1920

та 1921-22 рр.), в яких велику роль відіграли загони шюцкору – громадянської гвардії. Виниклий як ополчення фінів-патріотів 1918 року, шюцкор на початку 20-х років став потужною організацією з кількома десятками тисяч членів. Саме жорстка лінія цих загонів щодо червоних агітаторів, які керувалися Москвою, змогла вберегти фінів від утворення в них більшовицької республіки. У часи війни уряд використовував загони шюцкору як армійський резерв, в міжвоєнний час на них покладалося завдання військово-патріотичної підготовки населення. На 1939 рік у лавах організації перебувало близько 110 тисяч осіб. Для невеликої Фінляндії це доволі значна цифра.

30 листопада 1939 року армія СРСР чисельністю понад 540 тисяч осіб напала на Фінляндію фронтом від Баренцевого до Балтійського моря. Здавалося, що перемога буде швидкою і майже безкровною: загалом СРСР міг виставити проти фінів 800 тисяч солдатів, більше 2000 танків, 2500 літаків... Колосальна сила проти фінів, які мали у своєму розпорядженні загалом 250 тисяч солдатів, 30 танків і трохи більше сотні літаків.

Фельдмаршал Маннергейм у міжвоєнні роки був одним із небагатьох у Фінляндії, хто розумів загрозу з боку СРСР. Його стараннями фінська армія, хай повільно, але переозброювалась (на початку 30-х років уряд постійно скорочував фінансування армії; в якийсь момент Маннергейм навіть погрожував відставкою, якщо військовий бюджет не буде збільшено), а оборонна лінія будувалась із залученням іноземних спеціалістів.

Смуга фортифікаційних споруд, названа на честь Карла Маннергейма, була завдовжки 135 км та містила 22 вузли опору і окремі опорні пункти

Але не так сталося, як гадалося. Розуміючи небезпеку сусідства з «першою робітничо-селянською» державою, фіни ще з 20-х років почали будівництво лінії захисних споруд на Карельському перешийку. Трохи згодом ця лінія отримала назву «Лінія Маннергейма» на честь Карла Густава Маннергейма, головнокомандувача фінських Збройних сил.

До речі, Маннергейм разом із нашим Павлом Скоропадським був ад'ютантом російського імператора Ніколая II, як і Скоропадський, створював незалежну від Росії державу. Маннергейму це вдалося, Скоропадському – ні.

Фінські солдати біля покинутих в районі Толваярві радянських танків

У лінію входили бункери, дзоти, доти (при більшості з яких були облаштовані підземні каземати, кухня, офіцерська кімната, склад для продовольства... Крім того, кожен дот було обладнано вентиляційною системою і навіть водогон), траншеї, мінні поля, колючий дріт тощо. Радянські штабні офіцери, які планували швидку війну, не врахували (чи не захотіли врахувати), що в атаці на такі укріплення чисельна перевага тих, хто наступає втрачає своє значення, а танки за відсутності простору для маневру стають легкою здобиччю ворога. Забули вони і про фінські морози, а тому солдати йшли в бій у літньому спорядженні (близько 17 тисяч радянських солдатів та офіцерів загинули внаслідок обмороження).

Окрім того, розуміючи неможливість перемогти лише регулярними військами, фіни активно використовували невеликі диверсійні підрозділи, які завдавали раптових ударів по ворогу і негайно відходили, користуючись чудовим знанням місцевості.

Навіть на територіях, де фіни не мали жодних укріплень, «червоні» зазнавали величезних втрат, потрапляли в оточення і вимушені були залишати захоплені рубежі. Показовим є бій біля озера Толваярві 12 грудня 1939 року, де

зійшлись радянська 139-та стрілецька дивізія (20000 вояків) Червоної армії та 16-й піхотний полк і кілька окремих батальйонів фінів. Під час наступу для виходу на фланг фінів, радянські війська вийшли до озера Толваярві. Розуміючи загрозу своєму IV корпусу, фіни кинули проти ворога всі сили, які змогли зібрати – близько 4000 вояків. Вранці 12 грудня фіни почали атаку. Зіткнувшись із серйозним спротивом, спершу вони відійшли, але вже близько обіду прорвали позиції противника і змогли оточити 609-й стрілецький полк разом із його штабом і повністю його знищити. Побачивши, що позиції прорвані, радянські війська, залишивши важке озброєння, почали тікати. Наступного дня їм на допомогу було кинуто 75-ту стрілецьку дивізію, але фіни відкинули і її. Через загрозу для свого флангу, командування 8-ї радянської армії почало загальний відхід. Загальні втрати фінів становили близько 350 убитими та пораненими. Їхній противник втратив більше тисячі осіб і 20 танків. Тож попри величезну чисельну перевагу ворога, фіни завдяки проявленій ініціативі змогли незначними силами відкинути цілу армію.

Війна тривала до березня 1940 року. Не отримавши підтримки від західних демократій та розумію-

чи, що радянська армія не зупиниться, навіть втрачаючи тисячі вояків, фіни погодились на підписання мирного договору, за яким значні території Карелії відійшли до СРСР. Загальні втрати фінів становили близько 70 тисяч убитими та пораненими, тоді як Червона армія втратила майже 400 тисяч і кілька сотень танків.

Уміла оборона, активне використання підготовленої лінії укріплень, засідок, диверсійних підрозділів зробили перемогу для СРСР пірровою та показали всьому світу, що Червона армія воювати не вміє. Почасти це стало поштовхом для Третього рейху атакувати Союз. Німці були переконані – якщо невелика Фінляндія змогла знекровити «Рабоче-крестьянскую» армію, то Вермахт знищить її за лічені місяці. Та головне, що вперта війна маленької Фінляндії проти нападника – могутнього СРСР стала гарантією державної незалежності країни, навіть попри втрату 20 відсотків її території, до того ж найбільш придатної для життя (Карелія так і залишилась окупованою).

Операція «Блискавка»

1995 рік був нелегким для Хорватії. Недавно вийшовши зі складу Югославії, переживши війну та економічну кризу, республіка лише починала ставати на ноги, не маючи навіть повного контролю над своєю територією: частину хорватських земель, Західну Славонію, контролювала невизнана Республіка Сербська Країна (РСК).

Сербсько-хорватське протистояння нагадує відносини України з Росією: так само дві частини колишньої імперії, однак серби прагнули до відновлення «єдиної

серби, хорватів витягували навіть з лікарень і розстрілювали в полі. На інших захоплених територіях сербські війська вели себе не краще.

РСК, що перебувала на формально хорватській території, фактично була аналогом «ДНР» і «ЛНР». Ніким не визнана, підтримувана сербами, з надзвичайно високим рівнем злочинності та ненавистю до всього хорватського. Достатньо сказати, що вбивства сербами хорватів (а їх на території Країни було близько 7% населення) місцеві правоохоронні органи

Сербські біженці залишають Хорватію

ливих напрямках, намагаючись оточити якомога більші маси ворожих сил.

1 травня хорвати почали наступ. Вже за перші години їхні війська просунулися на 10-15 кілометрів. Більшу частину збройних формувань Сербської Країни становили ополченці і колишні бандити. Хорвати ж насамперед знищували найбільш боєздатні частини. Під кінець першого дня наступу почалась масова втеча воїнів РСК на територію Сербії. Миротворці ООН не втручались.

Операція завершилась 3 травня. За цей час втрати хорватів становили близько 50 осіб убитими та 186 пораненими. РСК втратили 283 осіб убитими та пораненими та 1,5 тисячі – полоненими.

Стрімка несподівана атака, коли всі дипломатичні засоби було вичерпано, показала, що хорвати не бояться за потреби воювати за свою землю. Невтручання та мовчазний осуд західних держав анітрохи не вплинули на політику Хорватії щодо територій, які вона вважала своїми.

Арсен ЧЕПУРНИЙ,
Василь ЧЕПУРНИЙ

та неподільної», а хорвати – до повної незалежності. Від самого початку існування Югославії в ній проводилася політика сербізації. Так, зокрема, серби відмовлялися визнати існування хорватської та словенської мов, розглядаючи їх як діалекти сербської (така ситуація тривала до 50-х років XX століття). Більшість місць в парламенті посідали саме серби, усіма силами намагаючись не допустити до влади представників інших народів. Будь-які прояви несербського націоналізму жорстоко каралися.

Від самого початку збройного конфлікту з хорватами 1991 року серби показали, що закони війни для них не писані: у мультиетнічному місті Вуковар, яке захопили

просто не розслідували. До того ж через територію Сербської Країни проходило кілька важливих для Хорватії магістралей.

У 1995 році територія РСК перебувала під наглядом миротворчих сил ООН, однак, за хорватськими даними, миротворці більше займалися торгівлею з сербами, а не охороною порядку. Численні намагання Хорватії врегулювати конфлікт дипломатичним шляхом наштовхувалися на пасивний спротив світової спільноти. Саме тоді було вирішено знищити РСК військовим шляхом.

План хорватів був простий і елегантний: несподіваним ударом по всій лінії фронту дезорганізувати ворога, а потім повести наступ на кількох найбільш важ-

МИКОЛИНА СОТНЯ

2018-го він відсвяткував Новий рік всоте. Попри те, що довгожитель ледь пересувається по хаті і недочуває, він має відмінну пам'ять і гострий розум.

А ще любить бути в курсі всього, що відбувається в його рідній країні. Тож п'ять-шість газет, які передплачує, дідусь залюбки перечитує.

Читає сторічний житель села Кобижча, що на Бобровиччині, без окулярів.

І навіть за стіл не сідає, щоб перекусити, доки не ознайомиться з подіями останнього тижня. На перший погляд він дуже серйозний, що не дивно, адже Микола Пилипович Гурін – полковник, бойовий і трудовий шлях якого відзначений численними орденами і медалями.

Та попри всю серйозність, старенький уміє дуже влучно жартувати

– Онучко, візьми-но у шухлядці сіру папку, там моя автобіографія. А зверху в шафі зліва – фотографії, – вказує ювіляр. – Про кожну з них можу розповісти.

Микола Пилипович пам'ятає прізвища та імена всіх своїх побратимів. Знає, у кого які були звання. Про кожен бій згадує, втираючи в зморщене чоло підступні сльози. Всі фотокартки підписані каліграфічним почерком.

– Я тоді не знав, чи залишусь при пам'яті. Тож про все подбав, – ледь помітно усміхається ветеран.

Микола Пилипович любить порядок у всьому. Це підтверджує і його соціальний працівник Любов Лук'яненко:

– Принесу йому їжу, а він, мовляв, не став на стіл, бо ще не дочитав статтю, тож на обід ще не заслужив... Мені спочатку так дивно було, а потім я зрозуміла, що це в нього в характері – робити все по черзі, зважено, розсудливо, неквапливо. Коли поїсть, все по своїх місцях одразу розкладає. Таких чоловіків рідко зустрінеш. А наш Пилипович і в сто років усе під лінієчку любить...

Попри те, що довгожитель тривалий час мешкав у столиці, дожити віку повернувся в рідне село, де народився, закінчив школу...

– У листопаді 1939 року призвали до лав Радянської армії. Направили у Подольське артилерійське училище. Після випуску, мене, молодого лейтенанта, відправили в Карело-Фінську РСР у 133-й окремий протитанковий артдивізіон 71-ї стрілецької дивізії. В той час Радянський Союз воював з Фінляндією. Повідомлення про початок війни я почув на бойових позиціях. На території республіки було багато радянських таборів. Фіни відвоювали територію і випускали в'язнів, – згадує події 77-річної давнини ветеран. – Я тоді був командиром батареї. Ми йшли до Волхова і по дорозі бачили наших в'язнів, яких фіни

Микола Пилипович пам'ятає прізвища та імена всіх своїх побратимів. Згадує про кожен бій

війну. Дослужився до помічника начальника штабу артилерії дивізії. Пройшли всю Україну. Наш корпус направили на війну в Польщу. З Польщі ми пішли на Німеччину. Там я їздив на розвідувальному бронетранспортері, який дістався від союзників. На ньому і підірвався. Осколочне поранення очей, обличчя. В госпіталі мені сказали, що я народився у двох сорочках. Та перемогу я таки зустрів у Берліні. Опісля ще певний час проходив службу в радянських окупаційних військах.

Після війни Микола Пилипович служив у Прикарпатському військовому окрузі, потім працював у столиці. Поряд з ним завжди була його родина – дружина Ольга Захарівна, сини Юрій та Микола, донька Наталія. Повернувшись на малу батьківщину 1984 року, ветеран обзавівся господарством: кролі, кози, птиця. Поставив вулики. Порався на городі і в саду. За президентства Леоніда Кучми отримав омріяне звання полковника. Ще роки чотири тому довгожителю можна було побачити з сільськогосподарським інвентарем. Нині дідусь, аби не залежуватися, тупає по двору, пересуваючись за допомогою спеціальних ходунків. Дуже підкосило ветерана, коли злодії чотири роки тому поцупили з його шафи кітель з бойовими нагородами.

– Коли мене просили продати медалі, я завжди відповідав, що пам'ять не продається... Тому що добре пам'ятаю, якою ціною дісталася кожна відзнака. Тож їх нахабно вкрали, наплювавши на старого учасника бойових дій, – витирає заплакані очі дідусь.

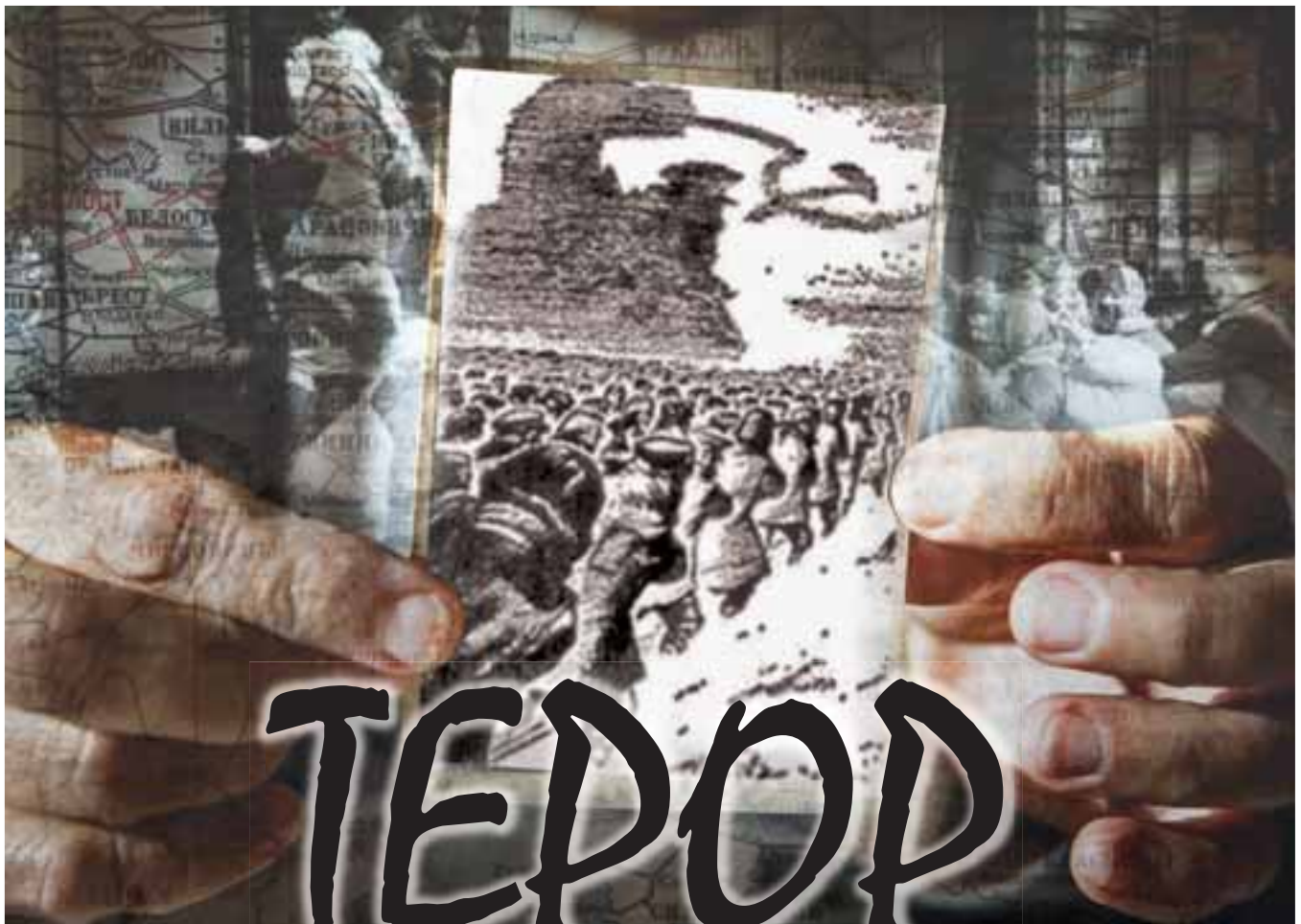

Тепер лише документи нагадують про нагороди ветерана Другої світової війни Миколи Гурина. А їх наш герой заслужив багато. Орден Олександра Невського – ним нагороджували командний склад Червоної армії. Три ордени Великої Вітчизняної війни, один I і два II ступенів. Ордени Червоної Зірки і Богдана Хмельницького. Медалі «За відвагу», «За бойові заслуги», «За оборону Ленінграда», «За взяття Берліна», «За перемогу над Німеччиною», польська медаль «За Одер, Нейсе, Балтику» і кілька ювілейних. Знак ветерана 71-ї дивізії.

...Доля Миколи Пилиповича Гурина – як чорно-біла вишиванка. Та попри всі негаразди, він любить людей і життя. Час від часу до ветерана навідуються сини. Доньку Наталію, піаністку від Бога, забрала страшна недуга. Дружина теж давно померла. Розрадою для сто-річного дідуся тепер стають улюблені газети.

Тож від усієї редакції, хоч із запізненням, хочеться привітати ювіляра зі 100-річчям і побажати йому здоров'я та гараздів. І низенько вклонитися та подякувати за мир і свободу, подаровану не одному поколінню...

Сніжана БОЖОК,
фото з архіву
Миколи ГУРИНА

ТЕРОР ЧЕРВОНОГО КОЛЬОРУ

Світ буде залитий річками крові...»

Вже майже 27 років немає радянської імперії. А історики, що досліджують проблему репресій, до яких вдавались її вожді, досі не можуть назвати точної кількості їхніх жертв.

Навіть після того, як архіви НК-ВНК-ДПУ-НКВС-МДБ-КДБ в Україні були відкриті, ніхто не може сказати, скільки українців загинуло за час більшовицького режиму. Відомо тільки, що лік іде на мільйони. Чого вартий лише Голодомор!..

Масовий терор у СРСР започаткував ще Володимир Ленін. Наступники «справи Ілліча» виявилися його не менш затятими послідовниками. Саме односторонці Леніна заснували Соловецький концтабір, де згинула практично вся українська інтелігенція 30-х років.

– У 1929-1930 роках сталінські посіпаки звинуватили в належності до вигаданої націоналістичної організації «Спілка визволення України» 45 провідних вчених та письменників, зокрема Сергія Єфремова, Володимира Чехівського, Йосипа Гермайзе, Ми-

хайла Слабченка, – розповідає голова Українського інституту національної пам'яті, кандидат історичних наук Володимир В'ятрович. – Всі вони були репресовані. Використавши цей судовий процес для створення атмосфери підозрілості, радянська влада перейшла потім до широкого наступу на творчу еліту. Чекати на нього довго не довелося: 1934 року переслідуванням НКВС піддано 97 із 193 членів Спілки письменників України, яких теж звинуватили у «буржуазному націоналізмі» та інших неіснуючих гріхах.

Відомий російський письменник Федір Достоєвський виявився геніальним провидцем, ще у 1877 році написавши такі рядки:

«Передбачається страшна, колосальна революція, яка сколихне всі царства світу. Але для цього буде потрібно сто мільйонів, весь світ буде залитий річками крові... Бунт почнеться з атеїзму і грабунку всіх багатств». Зважаючи на віщування Достоєвського, які справдилися, не варто дивуватись, що вождь світового пролетаріату називав його «архіреакційним письменником».

Репресії проти українців по-

чалися з перших днів окупації більшовицькою Росією наших земель. Та свого піку, на думку багатьох істориків, вони набули 1937 року. Тоді нарком НКВС Микола Єжов видав наказ НКВС СРСР № 0447, який старанно відредагував господар Кремля Сталін. Маховик репресій «закрутився» 5 серпня 1937 року. Кривава вакханалія мала тривати лише 4 місяці. Але «ворогів народу» виявилось «так багато», що вирувала вона аж 15. За цей час, за підрахунками самих чекістів, в Україні було заарештовано близько 300 тисяч «буржуазних націоналістів»,

«петлюрівців» і «куркулів». З них близько 56 тисяч були розстріляні або ж відправлені до концтаборів, звідки мало кому вдалося повернутися додому.

Бізнес на смерті

В архівах каральних органів СРСР збереглися не лише свідчення кривавих чекістських злодіянь, а й того, як кати наживалися на своїх жертвах.

Зокрема одяг, особисті речі нещасних вони продавали на базарах та в магазинах, де працювали «свої люди». Наприклад, у Києві водій автозака Петро Бабічев, який доставляв засуджених на смерть до внутрішньої тюрми НКВС на території Жовтневого палацу, збував одяг убитих у магазині на вулиці Прорізній. Туди, зокрема, звозили верхній одяг і навіть валізи, з якими люди потрапляли до тюрем, взявши найнеобхідніше.

Аналогічна система незаконного привласнення майна функціонувала і в інших містах України. Адже існувало негласне правило — команда, яка розстрілювала «ворогів народу», могла залишати собі частину речей.

Зафіксовано випадок, коли в Умані жінка впізнала на чужій людині шкіряний плащ чоловіка, якого заарештовували чекісти. Чутки про ймовірність бізнесу на крові поповзли містом, після чого начальник Уманської міждрайонної оперативно-слідчої групи НКВС наказав одяг «ворогів народу» нищити разом з їхніми трупами.

Зловживали своїм службовим становищем і керівники тих закладів, у яких «петлюрівці» і «буржуазні націоналісти» перебували до виголошення вироків. Наприклад, начальник уманської тюрми Самуїл Абрамов відправляв заарештованих на сільгоспроботи, отримуючи за це від голів колгоспів продукти харчування. Та згодом цього йому здалося замало,

Вище українське
державне керівництво,
представники
інтелігенції,
духовенства кожен
рік покладають квіти
до Національного
меморіалу
«Биківнянські могили»,
де енкавеєсівці
розстріляли близько
100 тисяч людей

і він влаштував у тюрмі майстерні... з пошиття одягу й виготовлення меблів!..

З історії Другої світової війни ми знаємо, що гітлерівці часто видаляли у своїх жертв золоті коронки. Виявляється, таким же «бізнесом» займалися і радянські чекісти. Той же Абрамов «колекціонував» золоті зубні коронки «ворогів народу».

Обласкані владою і... розстріляні!..

Прізвище Антонова-Овсієнка відоме всім, хто хоч трохи цікавиться історією. Саме під його командуванням загони Червоної армії воювали проти Української Народної Республіки, знищивши десятки тисяч українців. Саме за активної підтримки цього «видатного діяча», як його називав Ленін, відбувся у грудні 1917 року Всеукраїнський з'їзд рад робітничих, солдатських і селянських депутатів, які виступили проти створення незалежної Української держави.

Згодом він обіймав посаду народного комісара юстиції РРФСР, але це не врятувало його від розправи тих, кого він так підтримував: 10 лютого 1938 року наркома розстріляли як «ворога народу».

Така ж доля спіткала і багатьох інших його соратників. Наприклад, Юрія П'ятакова, який воював у лавах так званого Червоного козацтва, а згодом очолював і ЦК КП(б) України. Спочатку його понизили в посаді, призначивши заступником наркома важкої промисловості, а в 1937-му розстріляли.

Організатор січневого повстання проти УНР Ян Гамарник 1935 року став першим армійським комісаром 1 рангу Червоної армії, був навіть членом оргбюро ЦК ВКП(б). Але й він потрапив у немилість господаря Кремля і, передчуваючи арешт, застрелився.

Проте згодом, коли чекісти порушили справу проти Тухачевського, в ній також фігурувало його прізвище як «злісного троцькіста». Більш того як члени родини зрадника вітчизни постраждали його діти, дружина.

У 1937-1938 роках з 62 членів ЦК КП(б)У, обраних XIII з'їздом республіканської партійної організації в червні 1937 року, було звинувачено у шкідницькій діяльності 55 осіб. З 11 членів Політбюро ЦК КП(б)У було репресовано 10, з 5 кандидатів у члени Політбюро – 4. Розстріляні всі 9 членів Оргбюро ЦК КП(б)У.

Пам'ять про жертви репресій – священна

Згідно з Указом Президента України День пам'яті жертв репресій припадає на третю неділю травня. Традиційно цього дня вище українське державне керівництво, представники інтелігенції, духовенства покладають квіти до Національного меморіалу «Биківнянські могили», де було розстріляно близько 100 тисяч людей. Покладання квітів до пам'ятних знаків на місцях масових розстрілів та жалобні заходи відбуваються також у всіх обласних і майже в усіх районних центрах України. Адже, за твердженням дослідників, такі поховання є навколо будь-яких будівель, які займало НКВС. Імена багатьох закатованих і досі невідомі...

У весняний день, який вкриває розкішним квітом землю, українці вшановують пам'ять жертв комуністичного режиму. І неповторній красі природи не дано вилікувати страшних ран людської пам'яті. Та саме пам'ять, яка не дає забути моторошних сторінок історії, оберігає від їхніх повторень. Священна народна пам'ять оберігає нас від нових фатальних помилок.

Сергій ВАСИЛЬЄВ

І НАВГУРАЦІЯ ПО-РОСІЙСЬКИ = КОРОНАЦІЯ

Ой, лишенько, а ви знаєте, що нас у Кремлі читають? Уважненько так, з олівцем. Ні, нам не шкода, нехай читають. Хай там що, а нам приємно, що хтось у Білокам'яній ще грамоти знає. Принаймні, на акті про їхню капітуляцію зможе більш-менш нормально підписатися, а не просто дохлий хрестик поставити у вигляді двоголової свастики. Але що ж вони, песиголовці, роблять, начитавшись? Замість того, щоб терміново перемкнути свої довбешки з «духовно-мишебратських скрепок» на загальнолюдські нормальні клепки, починають цупити наші ідеї і використовувати наші матеріали для наповнення власних кишень! Або, як вони це називають, «поповнення державного бюджету»,

що, власне, для них не становить різниці. Ну ось вам приклад. Не встигли ми назвати Московію не державою, а цирком-шапіто просто неба (журнал «Військо України» листопад 2017 р.), як Володимир Путін тут же видав низку доручень «уряду російської федерації» щодо розвитку циркової справи у «російській федерації»! Ну як це називається? Чистісінької води плагіат. Тобто інтелектуальне пограбування. Розуміємо, що грабувати для Московії – звична річ, але невже, сам раніше до цього докумекати не міг?

Ну уявіть собі: людина щойно вчетверте (Чи вшосте? Цікаво, він сам хоча б пам'ятає?) обрала себе «президентом» цієї самої «федерації». На території справ

стільки, що вистачить ще на п'ять каденцій. Наприклад, зменшення експорту матрьошок і балалайок пінгвінам Антарктиди, що було головною частиною надходження грошей до скарбниці РФ в останні чотири роки. Хоча, будемо справедливі, за деякими даними, експорт балалайок будь-куди припинила сама Росія. Вгадаєте з третього разу, чому? Тому що оті «ла-ла» в назві інструмента викликають у Кремлі нездорові асоціації з відомою українською піснею про їхнього єдиного.

І ось у такий час, коли на території закритого міжнародного заповідника «Россія» справ – неміряно, а бояр – неперевишано, «президент» насамперед видає (вибачте, що подаємо без перекладу,

не вистачало ще українську мову об це бруднити) розпорядження щодо нагальної необхідності: «Увеличения доходов от проведения цирковых и иных мероприятий в Российской Федерации и за рубежом, достижения к 2020 году полной самоокупаемости федерального казенного предприятия «Росгосцирк». Ответственный: Медведев Д.А.»

Росіяни після появи цього переказу у прозі класичного віршика «Ехали медведи на велосипеде, а за ними кот – задом наперед», почали запасатися мішками, аби згрібати в них манну небесну, котра, ясна річ, тепер неодмінно на них посиплеться. А от за кордоном дещо насторожилися. Якось підозріло виглядає для них оте «увеличение доходов от проведения цирковых и иных мероприятий за рубежом». Надивилися на ті «мероприяття» – і в Грузії, і на Донбасі, й у Криму, і в Сирії.

Дехто не зрозумів свого щастя і в самій Московії. І тільки-но оприлюднили циркове розпорядження сонцесейного, як у кількох тамошніх містах почалося те, що вони з якогось дива називають акціями протесту. Як ще Михайло Салтиков-Шчедрін, писав: «Люблять російські люди бунтувати! Стануть на коліна перед панським будинком і стоять, негідники! Знають, що бунтують, та все одно стоять». Ото щось схоже відбулося

і 5 травня під назвою «Він нам не цар!» Вийшло на вулиці кілька тисяч представників 140-мільйонної популяції, головним чином – діти і підлітки, отримали нагайками по сідалах від ряджених козачків такого собі «Центрального козачого війська», і розійшлися радісні. Мовляв, на Майдані побували, з «тітушками» потиркалися! Батьки ж, коли їхніх

дітей лупцювали, хапалися не за вила, не за каменюки з бруківки, не за шини, а за «мобілки», аби цю історичну мить для сімейних фотоальбомів зафіксувати. Інші ж, сидячи вдома на продавлених диванах, проводили свою мовчазну акцію «Він нам не цар! Він нам – імператор!»

Не дивно, що про цю «акцію» у російських ЗМІ ніхто навіть і не квакнув. Скажімо, у підсумковій програмі державного телеканалу «Росія-1» «Вісті тижня з Дмитрієм Кісільовим» наступного дня головною подією назвали 100-річний ювілей Південного військового округу. І довго крутили запис параду бронетехніки у Ростові-на-Дону. Ну, ви, хлопці, знаєте: тієї,

якій лише випадково пощастило не згоріти під час «бліц-кригу» на Україну.

Надивившись на ту «міць» (чи краще сказати – моці?), з якої під час параду гайки сипалися, такий собі «політолог» Сидоров у передачі «Недільний вечір» видав репризу, що стала початком виконання розпорядження щодо подальшого розвитку циркової справи на Росії: «Щоб змінити сучасний світопорядок, треба взяти Вашингтон! Це ми вміємо робити, ми багато столиць брали!»

Ну що тут сказати? До «путінської ери» цього «стратега» прокоментували б переінакшеними словами Аркадія Райкіна, що «не поров його, Сидорова-сина, Сидорів-батько, мов сидорову козу».

А ще по всіх телеканалах пройшли циркові інтерв'ю їхньої плішивої «честі, совісті і символу епохи», їхнього «всього». На жаль, цього разу головний «рудий» російського цирку був не в ударі. Щось там белькотів про свою «богообранність» (можна подумати, що Господь Бог особисто за нього бюлетень у виборчу урну вкидав), знову погрожував планеті своїм ядерним огризком, мовляв, на

дідька потрібна Земля, якщо на ній його не люблять... Одне слово, нудьга. Ні мультиків не було про те, як він тульськими самоварами ранчо Дональда Трампа розбомбить, ні кадрів з комп'ютерних ігор про перемогу російської зброї над покемонами.

Подумали (це така іронія) у Кремлі і вирішили жажнути таким номером у цирковій програмі, щоб усі слони у всіх світових цирках від заздрощів передохли. І таки жажнули. Номер називався «Інавгурація президента Російської Федерації». Щоправда,

спочатку вийшла накладка: залунав гімн Радянського Союзу...

Тобто нині отієї «федерації», а всі присутні на церемонії спотворили свої обличчя розумними і патріотичними гримасами... І раптом громом пролунав над Кремлем вереск прибиральниць тьоті Галі, котру ФСБ забула вигнати з Грановитої палати: «Рятуйте!!!! Миша!!!»

Ой, дурепо! То ж була не миша. То сам Володимир Володимирович Путін прошмигнув під її віником, направляючись до червоного килимка, яким мав продибати на трибуну з Конституцією. Тільки-но тьоті Галі рота заткнули і дали десять років суворого режиму у підсобці без права виходу, як нова біда – Володимир Володимирович заплутався у штанинах колишньої

кримської прокурорші Наташки Поклонської! Та собі стояла, індивергентно опершись на колону, мов дівчинка у барі, і тут отакої – Президент у штанях длубається! Ну хай би ще Микола номер два, а то це... Одне слово, зіпсували прокурорші настрій на все недовге життя, що в неї залишилося.

Сяк-так Владімір Владімірович таки дістався трибуни. І там, поклавши праву руку на Конституцію, ліву – в кишеню, а решту – на те, що у них чомусь називається «народом», поклявся. Причому, дивлячись униз, під трибуну. Туди, де, треба розуміти, отой його народ і перебуває.

І тут російський цирк нарешті продемонстрував, що він суто російський і найциркіший цирк у всьому світі! Це було грандіозно! Бажаючи зробити Владіміру Владіміровичу приємне, над Кремлем заходилися піднімати його особистий царсько-власівський штандарт. Та ще й у прямому ефірі. І раптом вийшов пшик... Тягли, тягли солдатики ту ганчірку за мотузки, але дотягти змогли лише до висоти зросту самого самообраного «президента». Метра на півтора від підлоги. А далі – ніяк, хоч ти плач. Щоправда, комендант Кремля Сергій Хлєбніков негайно ж заявив, що так і було задумано, і ніякий то не знак жалоби, але більшість населення чомусь у ту мить згадала... як же його, дай, Боже, пам'яті... А Віктора Федоровича Януковича. Котрому перед інавгурацією двері по носі влупили. Можливо, про це саме, і про те, чим закінчилося його президентство, згадав і сам Віктор Федорович. Хтозна, давненького його не видно і не чути, аж чогось не виستاє.

Ну то таке, подумаєш, президентський штандарт заклонило. От якби на тій мотузці сам «президент» висів, тоді можна було б переживати, а так... Прапор же на рейхстагом росіяни підняли?

Підняли. Навіть двічі: одного разу 1945-го року, а вдруге – нещодавно у Підмосков'ї, над фанерним. За що у травні і пили, поки горілка від них з криками: «Та скільки ж можна!» тікати не почала. День перемоги! Ні, це в нас День перемоги, а у них «День Перемоги». Ну ви ж пам'ятаєте ту історію? Гітлерівська Німеччина напала на цнотливу Росію, примудрившись при цьому перескочити через Україну і Білорусь. Тому українці і білоруси, у путінській подачі, взагалі жодного стосунку до перемоги над нацизмом не мають. Навпаки, тільки плуталися під ногами в росіян, заважаючи їм потрапляти в полон під Харковом. І тут вийшов тоді ще лейтенант НКВС Володя Путін. Дістав зі штанів ТТ, оборонив Брестську фортецю, збігав у Сталінград, де взяв у полон фельдмаршала Паулюса. Київ, щоправда, визволяти не захотів, на потім залишив, коли «президентом» стане. Тому Києву довелося самому звільнитися. Як йому це вдалося? Хлопці з авдіївської «промки» розкажуть.

Ну, а потім вони підняли над рейхстагом червоний прапор. І кожен, хто має честь і пам'ять про своїх загиблих предків, над цим сміятися не сміє! Ми гідні своїх,

а не путінських дідів! Бо це українець лейтенант Олексій Берест тяг за коміри Єгорова і Кантарію на дах рейхстагу. Бо це українець Олексій Берест, з подачі Йосифа Сталіна, не отримав звання Героя Радянського Союзу. Нині погана копія вусатого тирана заявляє, що вони «могли би победити и без Украины». Еге ж, бачили вашу «доблесть» на Донбасі й у Сирії. А Олексій Берест загинув, рятуючи дівчинку з-під колес потяга... Партійний чиновник Єгоров п'яним розбився на машині, Кантарія помер у поїзді на Москву, коли тікав з Абхазії після її окупації Московщиною...

Вони святкують... У Саратові з лопат роздавали вже не «бліни», а яєчню! Прогрес. Жрали у три роти. Немовлята у «гімнастьорках» з пластмасовими автоматами повзали Красною площею, поки їхні мамаші радісно горлали: «Можем повторіть!» Що ви можете «повторіть»? Підгузниками своїх дітей, котрих ви уже зараз на убій готуєте, Берлін закидати? :) Цирк...

А в Україні тим часом було тихо. Хлопці мовчки і без ажіотажу розвантажували американські «Джевеліни». Ми люди хазяйські, знадобиться проти клоунів.

Ян КРИВОБОК

«Найкращий вірш ще ходить на свободі...»

Все життя полковника у відставці Олександра Бондаренка міцно пов'язане з військовою пресою. Він і нині вірний обраній справі: живе турботами військовослужбовців, їхніми надіями й переживаннями. Поезія для нього – це і захоплення, і відрада, і засіб самовираження. А ще можливість розкрити душу, виплеснути почуття, поділитися думками з іншими

СОНЯШНИКИ

Казково квітне соняшник в сусідки!
Як оксамитом бризкає в віконце!
І туляться до мене, мов би дітки,
Обличчям світлим диво-квітки сонця.

А я дивлюсь на це чарівне диво
І моє серце смертний біль стиска.
Те покривало золоте було звабливим,
Коли із Іловайська йшли війська.

Був не зеленим «коридор» – пекельним.
Куль та осколків – більше, ніж комах.
Земля шкварчала, ніби на пательні...
А порятунок – тільки в соняхах!

Поранені бійці втрачали сили.
Чорніла вмить та соняхів краса.
А попіл пелюсток і тіл зносило
І димом чадним вкрило небеса.

...Війну ведуть не завжди по законах –
Ведуть нахабно, підло і безжально.
А благородство тихо спить у схронах,
І честь забута під вогнем кинджальним.

В Афгані, навіть і в роки нацизму,
Ми й уявити не могли картини,

Як ворог демонструє верх цинізму:
Життя дарує і стріляє в спину...

Солдат російський очманів від люті –
З гачка затерплий палець не знімає.
І по своїх, по полонених лупить,
А їх боєць наш тілом прикриває.

Нам Іловайськ із пам'яті не стерти –
Як до життя рвались на ободах!
Вивозили поранених і мертвих...
І мертвим заздрили: оцей не бачать жаж.

Той «коридор» вогнем в душі палає!
Тут патріотів поглинуло небуття...
Хто ж уцілів в кривавій бійні, знає,
За що ж боєць там розміняв життя!

Казково квітне соняшник в сусідки!
А в Іловайську прикривав стіною...
Згоріли нанівець там сонця квітки,
Як закривали, добробат собою.

Наш соняшник – це символ України.
Це візитівка наша й оберіг.
А ще – журба, що долом плине,
По тих, хто у війні святій поліг!

ЖЕРТВИ ПРОПАГАНДИ

(Про гібридні інформаційні війни та шкідливість кремлівських міфів)

Тож скільки ще твердити світу:

Ну не беріть собі на віру
Оту брехню Кремля еліти,
Яку знести нема вже сили.

Чим більше слухаєш ті тези,
То голові сильніша шкода.
Немов здоровий і тверезий,
А вже підпав під дію коду!

Лаврови, чуркіни, пєскови
Майстрами стали по рімейках.
А щодо кредо кисельових –
Не переплюнеш їх по фейках.

А як збираються квартетом,
Їдять очима диригента.
Він справжнім є «авторитетом»,
Бо ж гріє крісло президента.

І меж фантазіям немає:
«Нову расею» там згадав...
На почуттях народу грає,
І всім вдає, що він – удав.

Що проковтне і не помітить.
Що за амбіції розчавить.
Йому ж в країні цій не жити,
Тому й свідомість нашу травить.

І нам цей «руській мір» так званий
Страшніший за жахи криваві.
Він – мов би сіль на наші рани.
А біль не треба нам в державі!

Гібридні війни замість миру...
Уже фальшують нам історію...
Немає шкода, в нас, Сибіру –
Туди б їх всіх за ці теорії!

В народі кажуть недаремно:
Хто безсоромно вміє красти,
Той також вміє достеменно
І брехеньки чудово скласти.

По суті, всі ми є вже жертви
Інформаційної навали.
Але ж живі, табу нам вмерти –
На це нам права не давали!

Тепер моя і ваша справа –
Зробити все від нас залежне,
Онукам зберегти державу,
Квітучу, мирну, незалежну!

ТВОЯ ВЕСНА БУЯЄ

Мені всі кажуть, що його немає,
Що треба це нарешті зрозуміти.
А втрати біль ніяк не відпускає –
Вона немов придавлена гранітом.

Мені всі кажуть, що його немає.
Чого ж мій голос від жалю тремтить?
Я чую, як гармата зло стріляє,
І бачу, як броня легко горить.

Мені всі кажуть, що його немає
І що не треба турбувати рану.
Війна родини лихом не минає:
Сивіють діти і уходять рано.

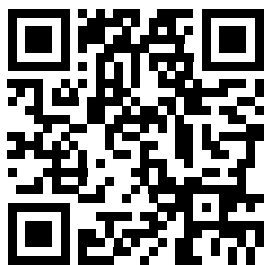
Мені всі кажуть, що його немає –
Не личить у могили вовком вити.
Мовляв, династія у вас триває –
І він, як предки, захотів служити.

Мені всі кажуть, що його немає,
Що мушу мужньо вирок цей сприймати.
І поки він навічно спочиває,
Дітей його я мушу підіймати.

Мені всі кажуть, що його немає,
Що вічно в диво вірити не треба...
А за вікном, дивлюсь, весна буяє.
Твоя весна. На жаль, мій син, без тебе.

Відскануй своїм смартфоном QR-code

ЗБРОЯ ТА БЕЗПЕКА

XV МІЖНАРОДНА СПЕЦІАЛІЗОВАНА ВИСТАВКА

9-12 ЖОВТНЯ 2018
Україна, м. Київ

Генеральний
інформаційний партнер

Генеральний
медіа-партнер

Технічний
партнер

МІЖНАРОДНИЙ ВИСТАВКОВИЙ ЦЕНТР
Україна, м. Київ, Броварський пр-т, 15
станція метро "Лівобережна"

☎ +38 (044) 201-11-63
✉ zbroya@iec-expo.com.ua
www.iec-expo.com.ua